

Kirsi Hartikainen

**VELKAJÄRJESTELYASIOIDEN KÄSITTELYOPAS
KANSLIAHENKILÖKUNNALLE**

Oulun käräjäoikeus

VELKAJÄRJESTELYASIOIDEN KÄSITTELYOPAS
KANSLIAHENKILÖKUNNALLE

Oulun käräjäoikeus

Kirsi Hartikainen
Opinnäytetyö
Kevät 2020
Liiketalous
Oulun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun ammattikorkeakoulu
Liiketalous, oikeuden ja hallinnon suuntautumisvaihtoehto

Tekijä: Kirsi Hartikainen

Opinnäytetyön nimi: Velkajärjestelyasioiden käsittelyopas kansliahenkilökunnalle

Työn ohjaaja: Lea Isopoussu-Koponen

Työn valmistumislukukausi ja -vuosi: Kevät 2020

Sivumäärä: 43 + 42

Tässä opinnäytetyössä esittelen velkajärjestelyhakemusten käsittelyä Oulun käräjäoikeudessa sekä velkajärjestelylain tiettyjä lainkohtia. Opinnäytetyöni teoriaosuuden liitteeksi laadin toiminnallisena opinnäytetyönä yksityiskohtaisen velkajärjestelyasioiden käsittelyoppaan kansliahenkilökunnalle.

Opinnäytetyöni toimeksiantajana toimii työnantajani Oulun käräjäoikeus. Opinnäytetyön liitteenä oleva velkajärjestelyasioiden käsittelyopas kansliahenkilökunnalle tulee Oulun käräjäoikeuden velkajärjestelyasioiden parissa työskentelevien käräjäsihteereiden käyttöön helpottamaan käytännön työtä sekä toimimaan ohjeistuksena ja apuna uusien käräjäsihteereiden perehdyttämisessä Oulun käräjäoikeudessa. Opas on laadittu erilliselle asiakirjalle.

Tämän opinnäytetyön teoriaosuus on rajattu niihin velkajärjestelylain säännöksiin, jotka koskevat velkajärjestelyasioiden käsittelyvaiheita ja ohjaavat käräjäsihteerin toimia velkajärjestelyasioiden käsittelyssä. Tämän myötä opinnäytetyön ulkopuolelle jää useita lainsäädännöksiä, jotka liittyvät mm. velkajärjestelyn edellytyksiin ja maksuohjelman sisältöön. Opinnäytetyössä on jätetty esittelemättä monia velkajärjestelylaissa olevia säännöksiä aiheen laajuuden rajaamisen vuoksi ja opinnäytetyön painottuessa liitteenä olevaan velkajärjestelyasioiden käsittelyoppaaseen kansliahenkilökunnalle, jota toimeksiantaja tulee virastossa käyttämään.

Tässä opinnäytetyössä on käytetty lähdeaineistona velkajärjestelylakia, sitä koskevia esitöitä sekä oikeuskirjallisuutta ja Oulun käräjäoikeuden verkkosivuja käräjäoikeuden toiminnasta. Käytetyn lähdeaineiston lisäksi olen hyödyntänyt opinnäytetyössäni oman työkokemukseni antamaa empiiristä tietoperustaa. Olen toiminut Oulun käräjäoikeudessa käräjäsihteerinä syyskuusta 2016 lähtien. Toimin käräjäsihteerinä velkajärjestelyasioiden parissa sekä käräjänotaareiden että käräjätuomareiden työparina kolmen vuoden ajan.

Tämän opinnäytetyön liitteenä oleva opas on käräjäoikeuden käyttöön soveltuva pitkälläkin ajalla, sillä se on muokattavissa käytäntöjen muuttuessa ja mahdollisten lakimuutosten vaikuttaessa käsittelijöiden toimenpiteisiin.

Asiasanat: Oulun käräjäoikeus, yksityishenkilön velkajärjestely, laki yksityishenkilön velkajärjestelystä, käräjäsihteeri, käsittelyopas, toiminnallinen opinnäytetyö

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences
Degree Program in Business Economics, Option of Law and Administration

Author: Kirsi Hartikainen

Title of thesis: A guide for the District Court secretaries to processing adjustment of the debts of a private individual

Supervisor: Lea Isopoussu-Koponen

Term and year when the thesis was submitted: Spring 2020 Number of pages: 43 + 42

In this thesis I present the processing of private individual's debt adjustment applications in the District Court of Oulu and certain legal aspects of the Act on the Adjustment of the Debts of a Private Individual. As an attachment to the theory part of my thesis, I have written out a detailed guide for district court secretaries to processing a private individual's debt adjustment as a functional thesis.

The principal of my thesis is my employer, the District Court of Oulu. The attachment of my thesis, a guide for district court secretaries to processing a private individual's debt adjustment, will be used by district court secretaries to make practical work easier, as well as to provide aid and guidance to familiarize new district secretaries with the processing of private individual's debt adjustment in District Court of Oulu. The guide is attached as a separate document.

The theoretical part of this thesis is limited to the provisions of the Act on the Adjustment of the Debts of a Private Individual, which regulate the steps of the private individual's debt adjustment applications and lead the practical work by district court secretaries. As a result, many of the legal effects and steps in the private individual's debt adjustment as defined by law are excluded from the thesis. Many of the provisions of the said act has been left out in purpose of restricting the subject and emphasizing the attached guide for the district court secretaries to processing a private individual's debt adjustment, which is to be used by the principal the District Court of Oulu.

The source material for this thesis is the Act on the Adjustment of the Debts of a Private Individual, legislative drafts of the law, as well as legal literature and the website of the District Court of Oulu. Additionally, to the source of the material I used, I have used the empirical knowledge based on my own work experience. I have worked in the Oulu District Court as a district court secretary from September 2016. I worked as a secretary in private individual's debt adjustment for three years.

The guide appended to this thesis is suitable for use at the District Court of Oulu over a long period of time, as it is adaptable as practices change and possible changes in law affect the actions of handlers.

Keywords:

District court of Oulu, private individual's debt adjustment, Act on the Adjustment of the Debts of a Private Individual, District Court Secretary, functional thesis

SISÄLLYS

LYHENTEET JA KÄSITTEET	7
1. JOHDANTO	8
1.1 Oulun käräjäoikeus.....	8
1.2 Velkajärjestelyasioiden käsittely Oulun käräjäoikeudessa	9
1.3 Oulun ja Ylivieska-Raahen käräjäoikeuksien yhdistyminen ja sen vaikutus velkajärjestelyasioihin.....	10
2 YKSITYISHENKILÖN VELKAJÄRJESTELYSTÄ ANNETUN LAIN PERUSTEET	11
2.1 Yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain syntyperusteet	11
2.2 Merkittävät muutokset velkajärjestelylaissa.....	12
2.2.1 Velkajärjestelyn estyminen väliaikaisesta syystä	13
2.2.2 Selvittäjän saatavan korvaaminen	15
2.2.3 Erityisistä vastasyistä painaviin syihin.....	16
3 YKSITYISHENKILÖN VELKAJÄRJESTELYSTÄ ANNETUN LAIN KÄSITTELY KÄRÄJÄOIKEUDESSA PÄÄPIIRTEITTÄIN.....	18
3.1 Velkajärjestelyhakemuksen vireille tulo	18
3.1.1 Sovintomahdollisuuden selvittäminen velkajärjestelyn edellytyksenä	18
3.1.2 Velkajärjestelyn hakija.....	19
3.1.3 Velkajärjestelyhakemuksen sisältö	19
3.2 Väliaikainen kieltö.....	20
3.3 Velkojen kuuleminen ennen velkajärjestelyn aloittamista koskevaa päätöstä	22
3.3.1 Velkojen kuuleminen velkajärjestelyhakemuksesta.....	22
3.3.2 Velkojen kuuleminen velkajärjestelyhakemuksesta ja maksuohjelmaehdotuksesta.....	23
3.4 Päätös velkajärjestelyn aloittamisesta tai hylkäämisestä.....	24
3.4.1 Päätös velkajärjestelyhakemuksen hylkäämisestä	24
3.4.2 Päätös velkajärjestelyn aloittamisesta.....	26
3.5 Selvittäjän määrääminen	28
3.6 Maksuohjelmaehdotuksen vahvistaminen	29
3.7 Velkajärjestelyn aloittaminen ja maksuohjelman vahvistaminen yksinkertaistetussa menettelyssä	31
3.8 Maksuohjelman muuttaminen.....	32

3.9	Maksuohjelman raukeaminen.....	35
3.10	Lisäsuoritusten vahvistaminen	36
4	OPPAAN LAATIMINEN	38
5	JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA	38
	LÄHTEET	42
	LIITTEET	44

LYHENTEET JA KÄSITTEET

HE	Hallituksen esitys
HTV	Henkilötyövuosi
LaVM	Lakivaliokunnan mietintö
Notes	Käräjäoikeuden käytössä oleva järjestelmä, jossa asiakirjat luodaan
OM	Oikeusministeriö
Saldopäivä	Päivä, jolle velkojen määrät on pyydetty velkojilta hakemukseen/maksuohjelma- ehdotukseen
Tuomas	Käräjäoikeuden käytössä oleva siviiliasioiden asianhallintajärjestelmä
VJL	Laki yksityishenkilön velkajärjestelystä, velkajärjestelylaki

1. JOHDANTO

Tämä opinnäytetyö esittelee sekä toimeksiantajana olevan Oulun käräjäoikeuden että velkajärjestelyasioiden käsittelyn pääpiirteet Oulun käräjäoikeudessa. Opinnäytetyön liitteenä on toiminnallisenä opinnäytetyönä toteutettu velkajärjestelyasioiden käsittelyopas kansliahenkilökunnalle, jota toimeksiantaja tulee käyttämään viraston sisällä.

Opinnäytetyössä käsitellään ne velkajärjestelylain säännökset, jotka koskevat velkajärjestelyasioiden käsittelyvaiheita ja ohjaavat käräjäsihteerin toimia velkajärjestelyasioiden käsittelyssä. Liitteenä olevassa oppaassa kuvataan sihteerin työn vaiheet, joita velkajärjestelylaki määrittää. Opinnäytetyön aihe on rajattu edellä kerrotulla tavalla, koska sen keskiössä on käräjäsihteereiden työ velkajärjestelyasioissa. Käräjäsihteerien työ velkajärjestelyasioissa on kuvattu liitteenä olevassa oppaassa. Käräjäsihteerin työhön vaikuttavat käytännössä velkajärjestelylain menettelyä koskevat säännökset.

Olen toiminut Oulun käräjäoikeudessa käräjäsihteerinä velkajärjestelyasioiden parissa joulukuusta 2016 lähtien, kunnes siirryin käräjäsihteeriksi Oulun käräjäoikeuden 3. osaston tuomaryksikköön tammikuussa 2020.

1.1 Oulun käräjäoikeus

Opinnäytetyöni toimeksiantaja on Oulun käräjäoikeus. Oulun käräjäoikeus sijaitsee Pohjois-Pohjanmaalla. Oulun käräjäoikeudella on 1.1.2019 toteutuneen käräjäoikeusuudistuksen myötä kansliat Oulussa ja Ylivieskassa sekä istuntopaikat Oulussa, Ylivieskassa ja Kuusamossa. Lisäksi Oulun käräjäoikeudella on väistösalit Oulun Kasarmilla sekä väistötilat kansliahenkilökunnalle Oulun Peltolassa. Muissa kuin maa- ja metsätalouden, yrityssaneeraus- ja ulosottovalitusasioissa Oulun käräjäoikeuden tuomiopiirin toimialue on Alavieska, Haapajärvi, Haapavesi, Hailuoto, Ii, Kalajoki, Kempele, Kuusamo, Kärsämäki, Liminka, Lumijoki, Merijärvi, Muhos, Nivala, Oulainen, Oulu, Pudasjärvi, Pyhäjoki, Pyhäjärvi, Pyhäntä, Raahe, Reisjärvi, Sievi, Siikajoki, Siikalatva, Taivalkoski, Tyrnävä, Uutajärvi, Vaala ja Ylivieska. (Oikeusministeriö 2019, viitattu 28.1.2020.)

Maa-oikeusasioissa Oulun kärjäoikeuden tuomiopiiriin kuuluu kaikki Pohjois-Pohjanmaan kunnat Kuusamo, Taivalkoske sekä Pudasjärveä lukuun ottamatta. Yrityssaneeraus- ja ulosottovalitusasioissa Oulun kärjäoikeuden tuomiopiiri käsittää Kainuun, Lapin ja Oulun kärjäoikeuksien tuomiopiirit (Oikeusministeriö 2019, viitattu 28.1.2020.)

Oulun kärjäoikeudessa toimii kolme osastoa; riita-, rikos- ja nopeasti käsiteltävien asioiden osasto. Nopeasti käsiteltävien asioiden osastolla käsitellään myös velkajärjestelyasiat. Oulun kärjäoikeudessa työskentelee vuonna 2020 laamanni, hallintojohtaja, talouspäälikkö, henkilöstösihteeri sekä 31 kärjätuomaria, 12 tuomioistunharjoittelua suorittavaa kärjänotaaria, 61 kärjäsihteeriä sekä 15 haastemiestä. Tämän henkilöstön lisäksi Oulun kärjäoikeudessa on harjoittelijoina oikeustieteen opiskelijoita sekä ammattiharjoittelua suorittavia tradenomiopiskelijoita. Vuonna 2020 Oulun kärjäoikeudessa tuomioistunharjoittelua suorittavista 12:sta kärjänotaarista kaksi on yhdistelmänotaareita, jotka suorittavat tuomioistunharjoittelunsa puoliksi kärjäoikeudessa ja puoliksi hallinto-oikeudessa. Yhdistelmänotaarit muodostavat kärjäoikeudessa yhden henkilötyövuoden (htv). Henkilötyövuosina henkilöstön määrä vuonna 2020 Oulun kärjäoikeudessa on enintään 126,5 henkilötyövuotta. Oulun kärjäoikeudessa vireille tulevia asioita on vuonna 2020 arviolta 36 530 kappaletta. (Oulun kärjäoikeus, sisäinen lähde.)

1.2 Velkajärjestelyasioiden käsittely Oulun kärjäoikeudessa

Oulun kärjäoikeudessa velkajärjestelyasioita käsittelee vuonna 2020 12 (11 htv) tuomioistunharjoittelua suorittavaa kärjänotaaria sekä kuusi kärjätuomaria. Heidän kanssaan velkajärjestelyasioita käsittelevät seitsemän notaariyksikköön kuuluvaa kärjäsihteeriä. Vuonna 2020 arvioidaan velkajärjestelyasioita tulevan Oulun kärjäoikeudessa vireille noin 520 kappaletta. Lisäksi vuodelta 2018 ja 2019 käsittelyssä vuonna 2020 on noin 350 vireillä olevaa velkajärjestelyasiaa. Oulun kärjäoikeudessa käsitellään koko sen tuomiopiirin alueen asukkaiden velkajärjestelyhakemukset. Käsittelyaikatavoite velkajärjestelyasioihin vuodelle 2020 Oulun kärjäoikeudessa on seitsemän kuukautta. Väliaikaista kieltoa koskevat vaatimukset Oulun kärjäoikeudessa pyritään ratkaisemaan viikon kuluessa vireille tulosta niiden kiireellisen luonteen vuoksi. (Oulun kärjäoikeus, sisäinen lähde.)

1.3 Oulun ja Ylivieska-Raahen käräjäoikeuksien yhdistyminen ja sen vaikutus velkajärjestelyasioihin

Ylivieska-Raahen käräjäoikeus yhdistyi Oulun käräjäoikeuteen 1.1.2019 osana tuomioistuinten valtakunnallista rakenneuudistusta, jossa tuomioistuinten määrä väheni valtakunnallisesti 27:sta 20:een. Oulun käräjäoikeuden sisällä tehtiin toiminnan tehostamiseksi muutoksia työskentelyta-voissa juttumäärien kasvaessa yhdistymisen myötä. Oulun käräjäoikeuden 3. osaston notaariyksikköön perustettiin velkajärjestelytiimi vuoden 2019 alussa. Velkajärjestelytiimiin kuului vuonna 2019 neljä käräjäsihteeriä, jotka hoitavat kaikki koko talon velkajärjestelyasiat. Vuoden 2019 joulukuussa velkajärjestelyasioita alkoi käsitellä kaikki seitsemän Oulun käräjäoikeuden notaariyksikön käräjäsihteeriä. (Oulun käräjäoikeus, sisäinen lähde.)

Yhdistymisen myötä Oulun käräjäoikeuden alueellinen toimivalta laajeni, sillä sen tuomiopiiriin kuuluvat nyt myös entisen Ylivieska-Raahen käräjäoikeuden tuomiopiirissä sijainneet kunnat. Oulun käräjäoikeudessa käsitellään nyt velkajärjestelyasioita kaikista Pohjois-Pohjanmaan kunnista. Tällöin jokainen näiden kuntien alueella vakituisesti asuva henkilö voi laittaa velkajärjestelyhakemuksen vireille Oulun käräjäoikeuteen ja saada sen käsiteltäväksi siellä. (Laki tuomioistuimen toimivallasta, 817/2014.)

Omassa työssäni olen havainnut, ettei Oulun käräjäoikeuden ja Ylivieska-Raahen käräjäoikeuksien yhdistyminen tuonut velkajärjestelyasioita käsittelevien käräjäsihteereiden käytännön työhön merkittäviä muutoksia. Yhdistymisen myötä tuomiopiirin alue pysyi asiakkaille samana kuin ennen yhdistymistä, mutta nyt heidän vireille tulevien velkajärjestelyasioiden käsittely on keskitetty Oulun käräjäoikeudessa Oulun kansliaan. Ylivieska-Raahen käräjäoikeudessa vireillä olleet velkajärjestelyasiat siirtyivät käsiteltäväksi Oulun käräjäoikeudessa sulautuen jo aiemmin Oulussa vireillä olleiden juttujen massaan. Velkajärjestelyasioiden juttumäärä Oulun käräjäoikeudessa ei kasvanut huomattavasti yhdistymisen myötä.

2 YKSITYISHENKILÖN VELKAJÄRJESTELYSTÄ ANNETUN LAIN PERUSTEET

Laki yksityishenkilön velkajärjestelystä 57/1993 (VJL, velkajärjestelylaki) on säädetty 25. päivä tammikuuta vuonna 1993. Velkajärjestelylakia koskeva uusi lakimuutos 26/2018 on tullut voimaan 1.11.2019. Ajantasainen velkajärjestelylaki sisältää 12 lukua ja 89 §:ää koskien yksityishenkilön velkajärjestelyä. Lain tarkoitus määritellään lain 1.1 §:ssä ja se kuuluu seuraavasti:

”Maksukyvyttömän yksityishenkilön (velallisen) taloudellisen tilanteen korjaamiseksi voi tuomioistuin määrätä hänen velkojaan koskevista järjestelyistä (velkajärjestely) ja vahvistaa hänelle hänen maksukykyään vastaavan maksuohjelman niin kuin tässä laissa säädetään.” (57/1993, VJL)

2.1 Yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain syntyperusteet

Velkajärjestelylain säätämisen taustalla oli poliittisten toimenpiteiden luominen, joilla pyrittiin korjaamaan 1980-luvun loppupuolen ja 1990-luvun alun laman seurauksena voimakkaasti yleistyvää kotitalouksien velkaongelmaa. Tämä kotitalouksien velkaantuminen loi yhteiskunnan poliittisille päättäjille paineita luoda toimenpiteitä, joilla kotitalouksien ylivelkaantumista saataisiin helpotettua. Näinä poliittisina toimenpiteinä velkajärjestelylain säätämisen lisäksi alkoi myös muun muassa velkaneuvonnan kehittäminen. (Koulu & Niemi-Kiesiläinen 1999, 12, 17.)

Kotitalouksien ylivelkaantumisen lisääntyessä 1980-luvun lopussa ja 1990-luvun alussa luottojen markkinointi oli voimakasta ja lainaa oli helposti saatavilla. Kotitalouksien velkaantumisaste nousi 1980-luvun kuluessa 50 prosentista 85 prosenttiin. Yksityishenkilöiden velkaantuminen lisääntyi sekä asunto- että kulutusluottojen osalta. (HE 183/1992 vp, 4.)

1980-luvun loppupuolella pankit kilpailivat markkinaosuuksista sekä uusista asiakasryhmistä voimakkaasti ja tarjoten asiakkaille erilaisia korkoja. Näiden pankkien tavoittelemien uusien asiakasryhmien kohdalla riskit luoton antamisessa olivat normaalia hyvätuloista asiakasta suuremmat. Siitä huolimatta pankit myönsivät 1980-luvun lopussa luottoja markkinaosuuksien saamiseksi myös sellaisille yksityishenkilöille, joiden luotonmaksukykyä ei ollut varmistettu ja tämän myötä

kotitalouksien ylivelkaantuminen mahdollistettiin. Tavanomaista oli yksityishenkilöiden velkaantuminen asuntolainojen kautta, sillä omistusasunto oli vuokra-asuntoa huomattavasti yleisempi asumuoto. (Koulu & Niemi-Kiesiläinen 1999, 13.)

Velkajärjestelylain säätämisen tavoite 1990-luvun laman aikaan oli antaa maksukyvyttömälle velalliselle mahdollisuus selvittää veloistaan sekä antaa mahdollisuus korjata taloudellinen tilanteensa, mikäli velkajärjestelyn edellytykset täyttyvät. Velkajärjestelylain periaatteena oli myös, että velallisen taloudellisen tilanteen tasapainottamisen ohella myös velkojat saavat mahdollisimman suuren osan saatavistaan. (Koskelo & Lehtimäki 1997, 27.)

Lama-aikana työttömyys kasvoi valtakunnallisesti paljon. Yleinen korkotason nousu vaikeutti entistään yksityishenkilöiden velkojen maksamista erityisesti pitkäaikaisissa velkasuhteissa. Kasvaneen työttömyyden ja nousseen korkotason lisäksi kotitalouksien ylivelkaantumisen syynä oli yksityishenkilöiden harkitsematon velanotto erityisesti asuntolainoissa. Pankit myönsivät velallisen maksukykyyn nähden suuriakin asuntolainoja uuden asunnon ostamista varten ennen kuin velanottajan vanha asunto oli myyty, jonka johdosta moni suuren asuntolainan ottanut yksityishenkilö joutui maksamaan kahta asuntoa yhtä aikaa. (HE 183/1992 vp, 5–6.).

Laman seurauksena kotitalouksien lisäksi myös useat aikaisemmin taloudellisesti vakaat yritykset ajautuivat taloudellisiin vaikeuksiin. Tappiollisesta elinkeinotoiminnasta aiheutuneet velkaongelmat lisääntyivät paitsi yrityksen veloista henkilökohtaisesti vastuussa olleilla yhtiömiehillä ja yksityisillä elinkeinoharjoittajilla, myös heidän lähipiirillään, jotka olivat yleensä taanneet yrityksen velkoja tai antaneet vakuuksia veloille. (Koulu & Niemi-Kiesiläinen 1999, 15.)

2.2 Merkittävät muutokset velkajärjestelylaissa

Merkittävimmiä muutoksiksi velkajärjestelylaista voidaan mainita 9a §:n mukaisen velkajärjestelyn estymistä koskevan väliaikaisen syyn lisääminen lakiin, 70.1 §:n muuttaminen koskien selvittäjän saatavan korvaamista sekä 10a §:n mukaisen painavien syiden lisäämistä velkajärjestelylakiin. Näistä 9a §:n lisäämistä sekä 70.1 §:n muuttamista koskevat muutokset perustuvat hallituksen esitykseen HE 180/1996 sekä lakivaliokunnan mietintöön LaVM 19/1996. 10a §:n nojalla tuomioistuin voi aloittaa yksityishenkilön velkajärjestelyn 10 §:n yleisestä esteestä huolimatta, mikäli siihen katsotaan olevan painavia syitä.

Hallituksen esityksessä 180/1996 vp. pyrittiin velkajärjestelyn edellytyksiä muuttamaan siten, että työttömien ja nuorten pääsyä velkajärjestelyyn nopeutettaisiin ja helpotettaisiin. Velkajärjestelyn esteperusteita ehdotettiin muutettavan siten, että huomiota kiinnitettäisiin velallisen toimien lisäksi myös velkojen toimintaan arvioidessa velkaantumisen moitittavuutta tuomioistuimessa.

2.2.1 Velkajärjestelyn estyminen väliaikaisesta syystä

Velkajärjestelyn estävää väliaikaista syytä koskeva säännös esitettiin lisättäväksi velkajärjestelylakiin hallituksen esityksen 180/1996 vp (30) mukaisesti uutena velkajärjestelyn edellytyksenä. Ennen hallituksen esityksen mukaista lakimuutosta velallisen maksuvelvollisuus voitiin poistaa, mikäli velallisella ei ollut lainkaan maksuvaraa maksuohjelmaa vahvistaessa, tai määrätä velallisen maksuvelvollisuus alkamaan kahden vuoden kuluttua maksuohjelman vahvistamisesta arvioidun maksukyvyyn perusteella. Mikäli maksuvelvollisuus poistettiin, maksuohjelman kestoksi määrättiin viisi vuotta. Tämän aikana velallisen maksuohjelmaa voitiin muuttaa tai se voitiin määrätä raukeamaan, mikäli velallinen sai maksuvaraa maksuohjelman aikana.

Hallituksen esityksen 180/1996 vp (18) mukaisesti lakimuutoksen tarpeen katsottiin olevan perusteltu. Väliaikaista syytä koskevan pykälän lisääminen velkajärjestelylakiin katsottiin olevan tarpeellinen, sillä maksuvelvollisuuden poistamisen katsottiin edesauttavan velallisen passivoitumista. Käytäntö, jossa velalliselle vahvistettiin maksuohjelma ilman maksuvaraa, ei kannustanut velallista hakeutumaan työelämäänsä tai parantamaan maksukykyään muutoin, koska velkajärjestelyn pystyi saada ilman säännöllisiä ja kohtuullisia tulojakin. Tämän vuoksi työllistyminen ei välttämättä parantanut velallisen omaa taloudellista tilannetta, koska velallisen tulojen kasvaessa hänen tulisi ne käyttää maksuohjelman velkojen lyhentämiseen.

Hallituksen esitystä laatiessa laki mahdollisti myös maksuohjelman keston määrättäväksi alkamaan vasta siitä ajankohdasta, josta velallisella olisi maksuvaraa. Tätä säännöstä sovellettiin yleensä silloin, kun velallisen maksuvaran puuttuminen johtui työttömyydestä. Tällöin velallisen maksuohjelma määrättiin alkamaan siitä päivästä, jolloin velallisen arvioitiin työllistyvän. Samoista syistä kuin edellä maksuohjelman vahvistaminen ilman maksuvaraa, ei maksuohjelman alkamisajankohdan lykkääminenkaan yhdellä tai useammalla vuodella kannustanut velallista parantamaan

maksukykyään. Ne maksuohjelmat, jotka määrättiin alkamaan myöhemmin kuin vahvistamisajan kohdasta olivat kokonaiskustannuksiltaan kalliimpia, sillä ne jouduttiin käsittelemään tuomioistuinmessä kahteen kertaan. (HE 180/1996 vp, 18.)

Hallituksen esityksen mukaisen lakimuutoksen johdosta velkajärjestelyä ei voitaisi myöntää sellaiselle hakijalle, jolla ei ole maksuvaraa tai joka kykenisi maksamaan tavallisia velkojaan vain vähäisen määrän sellaisessa tilanteessa, missä maksuvaran puuttumisen tai vähäisyyden voitaisiin katsoa johtuvan väliaikaisesta syystä. Väliaikaisena syynä voitaisiin pitää sellaista olosuhdetta, jonka poistuessa velallisen maksukyky velkajärjestelyssä paranisi. Väliaikaista syytä koskevaa säännöstä sovellettaessa merkitystä olisi vain velallisen ansio- ja muista tuloista velkojille tulevilla suorituksilla. Väliaikaista syytä arvioitaessa tulisi huomioida velallisen mahdollisuudet parantaa maksukykyään. (HE 180/1996 vp, 30.)

24.1.1997 eduskunnan päätöksen mukaisesti säädettiin laki yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain muuttamisesta. Tällä lakimuutoksella lisättiin velkajärjestelylakiin uusi pykälä 9a, jossa säädetään velallisen väliaikaisesta syystä velkajärjestelyn estymiselle. 9a §:ää päivitettiin säädöksellä 1123/2014. Velkajärjestelylain 9a §:n mukaisesti väliaikaisesta syystä velkajärjestelyn estymiselle säädetään seuraavasti:

Jos velallisella ei väliaikaisena pidettävästä syystä ole maksuvaraa tai velallinen ei sellaisen syyn vuoksi kykene maksuvarallaan maksamaan tavallisia velkojaan vähäisenä pidettävää määrää enempää, velkajärjestelyä ei voida myöntää. Syyn väliaikaisuutta ja maksuvaran määrää arvioitaessa on otettava huomioon erityisesti velallisen ansaintamahdollisuudet. Syytä ei voida pitää väliaikaisena, jos maksuvaran puuttuminen tai vähäisyys johtuu työttömyydestä, joka on yhtäjaksoisesti tai vähäisin keskeytyksin kestänyt yli 18 kuukautta. (VJL 9a §.)

Käytännössä 9a §:n väliaikainen syy velkajärjestelyn estymiselle on asia, jonka tuomioistuin tutkii viran puolesta jo velkajärjestelyhakemuksen vireille tullessa. Mikäli tuomioistuin katsoo velallisella olevan 9a §:n mukainen väliaikainen syy velkajärjestelyn estymiselle, hakemus tulee hylätyksi eikä velkajärjestelyhakemuksen käsittely käräjäoikeudessa jatku. Väliaikainen syy velkajärjestelyn estymiselle voi tulla esiin myös velkajärjestelyhakemuksen käsittelyn edetessä, jolloin tuomioistuin tutkii sen viran puolesta ja voi hylätä hakemuksen käsittelyn aloittamisen jälkeenkin, mikäli velallisella katostaan olevan laissa määritelty väliaikainen syy velkajärjestelyn estymiselle.

2.2.2 Selvittäjän saatavan korvaaminen

Hallituksen esityksen 180/1996 (25) mukaisesti ennen lakimuutosta 63/1997 velkajärjestelymenetely on lain säännösten mukaan lähtökohtaisesti maksuton velalliselle. Maksuttomuutta perusteltiin sillä, ettei jo maksukyvyttömälle velalliselle kerry enempää maksettavaa, erityisesti sellaisen menettelyn johdosta, jolla pyritään järjestelemään hänen velkojaan ja helpottamaan velallisen taloudellista tilannetta. Tällä perusteella ennen lakimuutosta 63/1997 selvittäjän palkkio ja kustannusten korvaus suoritettiin valtion varoista ja nämä selvittäjän saatavat jäivät valtion vahingoksi.

Hallituksen esityksen 180/1996 vp (26) lähtökohtana lakimuutoksen tarpeellisuudelle oli valtion varoista maksettavien kustannusten pienentäminen. Keskimääräinen valtion varojen säästö laskettiin sillä perusteella, että velallinen maksaisi selvittäjän saatavaa neljän kuukauden maksuvaransa verran. Esityksessä ehdotettiin, että velallinen olisi velvollinen korvaamaan itse ainakin osan selvittäjän kustannuksista. Tätä ehdotusta perustellaan hallituksen esityksessä sillä, että lähtökohtaisesti velkajärjestelyn myöntäminen edellyttäisi sitä, että velallisella on maksuvaraa, jolloin useimmat velkajärjestelyyn pääsevät velalliset pystyisivät suorittamaan selvittäjälle ainakin osan tämän saatavista.

24.1.1997 eduskunnan päätöksen mukaisesti säädettiin laki yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain muuttamisesta, jolla muutettiin velkajärjestelylain 70.1 §:n niin, että velkajärjestelyasiassa määrätyllä selvittäjällä on oikeus saada tehtävästään kohtuullinen palkkio sekä korvaus hänelle aiheutuneista, tehtävän kannalta tarpeellisista kustannuksista. Selvittäjän tehtävästä maksettavat kohtuulliset palkkiot, korvaukset kuluista sekä niiden perusteet tehtävän vaativuudesta riippuen on määritellyt oikeusministeriön asetuksessa 1212/2001.

Velkajärjestelylain 70.1 §:n muutoksen mukaisesti velallinen on velvollinen maksamaan selvittäjän saatavista palkkiona ja kulujen korvauksena sen määrän, joka vastaa velallisen maksuvaraa enintään neljän kuukauden ajalta maksuohjelman vahvistamisesta tai muuttamisesta alkaen. Se osuus selvittäjän saatavista, joka on määrätty velallisen maksettavaksi, voidaan tilittää selvittäjälle myös niistä varoista, jotka on kertynyt velalliselle velkajärjestelyn alkamisen jälkeen. Mikäli velallisen maksuvara enintään neljän kuukauden ajalta ei riitä kattamaan selvittäjän saatavia, maksetaan velallisen osuuden ylittävä määrä selvittäjän saatavasta valtion varoista.

Mikäli velallisen velkajärjestelyhakemus hylätään, maksetaan selvittäjän saatavan määrä kokonaisuudessaan valtion varoista. Lain mukaan velallisen on korvattava selvittäjän saatavan määrä takaisin valtiolle tilanteessa, jossa velkajärjestelyhakemuksen hylkäämisen perusteena on velallisen toiminta, jossa hän on laiminlyönyt velkajärjestelyn menettelyyn liittyviä velvollisuuksiaan. (VJL 70.1 §.)

Lain 70.1 §:n mukaisesti, mikäli selvittäjä on päätöksellä määrätty huolehtimaan velallisen maksuohjelmassa vahvistetusta velallisen omaisuuden rahaksimuutosta, otetaan selvittäjän palkkio sekä kustannusten korvaus, jotka muodostuvat kyseisen määräyksen tehtävästä, velallisen omaisuuden myyntihinnasta. Mikäli määrättyssä tehtävässä selvittäjänä on toiminut yleinen oikeusavustaja, maksetaan selvittäjän palkkio ja korvaus valtiolle.

Oulun käräjäoikeudessa selvittäjäksi velkajärjestelyasioissa määrätään vain Oulun käräjäoikeudelle suostumuksen selvittäjän tehtäviin antaneita asianajajia ja luvansaaneita lakimiehiä, jonka vuoksi 70.1 §:n mukaisesti selvittäjän palkkiota ja korvausta ei makseta valtiolle.

2.2.3 Erityisistä vastasyistä painaviin syihin

Ennen vuoden 2003 lakimuutosta velalliselle oli mahdollista myöntää yksityishenkilön velkajärjestely yleisestä esteestä huolimatta, mikäli hänellä oli erityisiä vastasyitä. Erityiset vastasyyt ovat olleet säädettyinä velkajärjestelylaissa alusta lähtien 10 §:ssä. Erityiset vastasyyt selkiytettiin nykymuotoonsa painaviin syihin 10a §:ään vuonna 2003. (Uitto, T. 2010, 86.)

Ennen hallituksen esityksen mukaista lakimuutosta käräjäoikeus pystyi myöntämään velalliselle velkajärjestelyn esteestä huolimatta, mikäli siihen oli erityisiä vastasyitä. Velallinen pystyi vetoamaan erityisiin vastasyihin myös hakiessaan velkajärjestelyä uudelleen, mikäli hänen aikaisempi velkajärjestelynsä oli tullut hylätyksi. Erityisten vastasyiden voitiin katsoa täyttyvän, mikäli velallinen oli toiminut parhaan kykynsä mukaisesti veloistaan huolehtimisessa. (HE 98/2002, 17.)

Hallituksen esityksen 98/2002 (14) mukaisesti ylivelkaantumisen estämisen helpottaminen velkajärjestelyn kautta toteutuisi paremmin säätämällä aikaisempaa yksityiskohtaisemmin painavista

syistä, joiden nojalla velkajärjestely voitaisiin velalliselle myöntää, vaikka velkajärjestelylle katsotaisiin olevan esteperuste. Velkajärjestelyn myöntämisen esteestä huolimatta tulisi perustua tuomioistuimessa kaikissa tapauksissa kokonaisharkintaan.

Vuodesta 2003 saakka 10a §:n mukaisesti velkajärjestely voidaan myöntää velalliselle 10 §:ssä säädetystä yleisestä esteestä huolimatta, jos siihen on velallisella painavia syitä. Painavia syitä harkittaessa tulee lain mukaan ottaa erityisesti huomioon velallisen toimet velkojen maksamiseksi, velkaantumisesta kulunut aika ja muut velallisen olosuhteet sekä velkajärjestelyn merkitys velallisen ja velkojien kannalta. (Uitto, T. 2010, 91.)

Velkajärjestelyasiaa ratkaistessaan Oulun käräjäoikeus tutkii viran puolesta, onko velkajärjestelylle velkajärjestelylain 10 §:n 1, 8 tai 10 kohdan mukainen este. Näissä kohdissa käräjäoikeus tutkii seuraavat esteet;

1) velalliselle on määrätty rikoksen perusteella maksuvelvollisuus eikä velkajärjestelyn myöntämistä voida pitää perusteltuna velan määrä, rikoksen laatu, vahingon kärsineen asema ja muut seikat huomioon ottaen; (24.1.1997/63) - -

8) velallinen on velkajärjestelyä varten antanut taloudellisesta asemastaan vääriä tai harhaanjohtavia tietoja, laiminlyönyt 6 §:ssä säädetyn tietojenantovelvollisuutensa tai 7 §:ssä säädetyn myötävaikutusvelvollisuutensa, rikkonut 12 §:ssä säädetyn maksu- ja vakuudenasettamiskiellon tai muutoin menettelyllään tai laiminlyönnillään vaikeuttanut velkajärjestelyä; (19.12.2014/1123) - -

10) velalliselle on aikaisemmin vahvistettu maksuohjelma - - (VJL 10 §.)

Mikäli käräjäoikeus viran puolesta tutkiessaan katsoo velallisella olevan 10 §:n mukainen yleinen este velkajärjestelylle tai velkoja esittää 10 §:ään perustuvan esteväitteen velallisen velkajärjestelyhakemuksesta, käräjäoikeus varaa velalliselle tilaisuuden antaa kirjallinen lausuma esteperusteesta ja mahdollisista 10a §:n mukaisista painavista syistä. Päättäessään velkajärjestelyn aloittamisesta velalliselle 10 §:n yleisestä esteestä huolimatta 10a §:n mukaisilla painavilla syillä, tuomioistuimella soveltaa ratkaisussaan 10a §:n lain esitöitä, oikeuskäytäntöä sekä oikeuskirjallisuutta.

3 YKSITYISHENKILÖN VELKAJÄRJESTELYSTÄ ANNETUN LAIN KÄSITTELY KÄRÄJÄOIKEUDESSA PÄÄPIIRTEITTÄIN

Oulun käräjäoikeudessa on neljän eri tyyppisiä velkajärjestelyhakemuksia; maksuohjelman muuttamishakemuksia, maksuohjelman raukeamista koskevia hakemuksia sekä lisäsuoritusten vahvistamista koskevia hakemuksia. Näiden lisäksi velkajärjestelyhakemusten liitteenä hakija voi laittaa vireille väliaikaista kieltä koskevan vaatimuksen. Velkajärjestelyasioiden käsittelyjärjestystä määrittää velkajärjestelylaki sekä oikeudenkäymiskaaren 8 luvun mukaiset prosessioikeudelliset menettelyt.

3.1 Velkajärjestelyhakemuksen vireille tulo

Velkajärjestelyhakemuksen vireille laittamista tuomioistuimessa säätelee velkajärjestelylain 2., 3., ja 8. luku. Velkajärjestelyhakemuksen vireille laittaminen edellyttää lain mukaan velalliselta sovintomahdollisuuden selvittämistä. Velkajärjestelyn hakijasta sekä velkajärjestelyhakemuksen sisällöstä säädetään yksityishenkilön velkajärjestelystä annetussa laissa.

3.1.1 Sovintomahdollisuuden selvittäminen velkajärjestelyn edellytyksenä

Velkajärjestelylain 11 §:ssä on säädetty velallisen velvollisuudesta selvittää sovintomahdollisuus velkojensa kanssa koskien velallisen velkojen järjestelyä ennen velkajärjestelyhakemuksen vireille laittamista. Velkajärjestelylain mukainen sovintomahdollisuuden selvittäminen on yleinen edellytys velkajärjestelyhakemuksen käsittelemiselle käräjäoikeudessa. Sovintomahdollisuuden selvittäminen tai sen selvittämättä jättäminen perusteluineen sekä velkojen vastaukset sovintoesitykseen tulee käydä ilmi velallisen velkajärjestelyhakemuksesta jo hakemusta vireille laittaessa.

Velkajärjestelylain 11 §:n mukaisesti kuitenkin, mikäli sovintoratkaisuun pääseminen on ilmeisen epätodennäköistä velallisen vähäisen maksukyvyn, velkojen suuren lukumäärän, tuntemattomien velkojen tai muun syyn vuoksi, voidaan mahdollisuuden selvittämistä pitää ilmeisen tarpeettomana, jolloin mahdollisuutta ei tarvitse lain mukaan selvittää. Lain mukaan velallisen velkojan on hyvän luotonanto- ja perintätavan mukaisesti myötävaikutettava sovinnon syntymiseen.

3.1.2 Velkajärjestelyn hakija

Velkajärjestelylain 8.1 §:n mukaisesti velkajärjestelyhakemuksen voi laittaa vireille velallinen. Lain 8.2 §:n mukaan aviopuolisot, yhteisvastuulliset kanssavelalliset sekä velallinen ja takaaja voivat hakea velkajärjestelyä yhdessä, jolloin käräjäoikeudessa heidän hakemuksensa ovat yhdessäkäsittelyssä. Mikäli aviopuolisot, kanssavelalliset tai velallinen ja takaaja hakevat velkajärjestelyä yhdessä, tulee velkajärjestelylain 50.2 §:n mukaisesti velkajärjestelyhakemuksesta käydä ilmi, millä perusteella velkajärjestelyä haetaan yhdessä.

Käytännön tilanteessa tämä tarkoittaa sitä, että velkajärjestelyhakemuksen voi jättää velallinen yksin tai hän voi tehdä hakemuksen yhdessä sellaisen henkilön kanssa, jonka kanssa hänellä on yhteisvastuullista velkaa. Yhteisen velkajärjestelyhakemuksen vireille laittavat ovat yleensä aviopuolisoita, joilla on yhteisesti omistettu asunto sekä yhteistä vakuusvelkaa asuntoa koskien. Yhteishakijoina voivat siis olla myös henkilöt, jotka ovat omistaneet yhdessä konkurssiin menneen yrityksen ja ovat näin yhteisvastuullisesti vastuussa yrityksen veloista. Takaajan ja velallisen hakiessa yhdessä velkajärjestelyä on kysymyksessä yleensä tilanne, jossa velallinen ei ole kyennyt maksamaan velkojaan ja maksuvelvoitteen siirtyessä takaajalle on takaajan taloudellinen tilanne heikentynyt merkittävästi.

Oulun käräjäoikeudessa tilanne, jossa velkajärjestelyä hakevat kaksi henkilöä yhdessä, ilmenee siten, että molemmat velalliset laittavat käräjäoikeuteen vireille omat hakemuksensa, mutta hakemukset käsitellään tuomioistuimessa yhdessä. Molempien hakijoiden velkajärjestelyhakemusten osalta käräjäoikeus tekee omat ratkaisut ja oikeudellisen arvoinnin velkajärjestelyn edellytyksistä, minkä johdosta toisen hakijan hakemus voidaan hylätä vaikka toiselle hakijoista aloitettaisiin velkajärjestely.

3.1.3 Velkajärjestelyhakemuksen sisältö

Velkajärjestelylain 50.1 §:n mukaisesti velkajärjestelyhakemus on tehtävä oikeusministeriön laatiman vahvistetun kaavan mukaisesti. Mikäli velkajärjestelyhakemus ei noudata vahvistettua kaavaa, se voidaan lain mukaan tuomioistuimessa jättää tutkimatta. Velallinen voi hakea apua velkajärjestelyhakemuksen laatimiseen maksutta valtion talous- ja velkaneuvojilta tai

oikeusapupäätöksellä yksityisiltä avustajilta, ja se onkin monesti suositeltavaa prosessin jouduttamiseksi sekä virheiden minimoimiseksi.

Velkajärjestelylain 51 §:ssä säädetään velkajärjestelyhakemukseen tarvittavat liitteet. Lain 51.1 §:n mukaisesti velallisen on liitettävä velkajärjestelyhakemukseensa tarpeellinen selvitys hänen maksukykynsä vaikuttavista seikoista sekä muista seikoista, jotka ovat velkajärjestelyn kannalta merkityksellisiä. Velkajärjestelyhakemuksen liitteenä velallinen voi toimittaa käräjäoikeudelle myös maksuohjelmaehdotuksen tai ehdotuksen määrättävästä selvittäjästä.

Velkajärjestelylain 50.1 §:n mukaisesti velkajärjestelyhakemus liitteineen toimitetaan tuomioistuimen kansliaan joko sähköisesti tai paperisena. Velallisen mahdollinen avustaja tai hakemuksen laatija toimittaa velkajärjestelyhakemuksen liitteineen velallisen puolesta. Mikäli velallisen toimittama hakemus on puutteellinen eikä velallinen noudata käräjäoikeuden lähettämää täydennyskehotusta, voi käräjäoikeus jättää hakemuksen tutkimatta velkajärjestelylain 50.1 §:n nojalla.

Yleensä valtion talous- ja velkaneuvojilla sekä useilla velkajärjestelyasioita hoitavilla yksityisillä avustajilla on käytössään oikeusministeriön vahvistetun kaavan muoto- ja sisältövaatimukset täyttävät lomakepohjat. Velkajärjestelyhakemuksen sisältö on tarkkaan määritelty ja vaadittavat liitteet sisältävät paljon tietoa velallisen veloista ja olosuhteista sekä sovintoneuvotteluista ennen hakemuksen vireille laittamista. Tästä syystä sekä asian käsittelyn ja prosessin sujuvoittamiseksi käräjäoikeudessa velallisen on hyvä hankkia apua velkajärjestelyhakemuksen laatimiseen siihen koulutetulta henkilöltä.

3.2 Väliaikainen kieltö

Velkajärjestelylain 21 §:ssä on säädetty väliaikaisesta kiellosta, jonka tuomioistuin voi määrätä velallisen pyynnöstä velallisen velkajärjestelyhakemuksen tultua vireille. Tuomioistuin voi 21.1 §:n mukaisesti antaa määräyksen väliaikaisesta kiellosta lausuttamatta velallisen velkoja väliaikaista kieltöä koskevasta vaatimuksesta, mikäli asian kiireellisyys huomioon ottaen se katsotaan aiheelliseksi. Tuomioistuin voi määrätä väliaikaisen kiellon olemaan voimassa jo ennen velkajärjestelyn alkamista, mikäli se katsotaan aiheelliseksi. Velkajärjestelylain 21.1 §:n mukaisesti tuomioistuimen

määräämä väliaikainen kiello voi koskea velallisen vaatimuksesta velkajärjestelylain mukaista maksu- ja vakuudenasettamiskieltoa, perintäkieltoa ja turvaamistoimea, ulosmittauskieltoa tai muuta täytäntöönpanoa tai virka-apua koskevaa kielloa.

Mikäli tuomioistuin on määrännyt velallisen pyynnöstä 21.1 §:ssä mainitun väliaikaisen kiellon, ei päätökseen saa hakea muutosta lain 21.2 §:n mukaisesti. Mikäli tuomioistuin on hylännyt velallisen pyynnön koskien väliaikaista kielloa, päätökseen saa hakea erikseen muutosta 21.2 §:n mukaisesti vain, jos kielloa on haettu velallisen perusturvaan kuuluvan tai velallisen elinkeinotoiminnassa tarvitseman omaisuuden rahaksimuuton estämiseksi. Velallisen vaatimus väliaikaista kielloa koskevan päätöksen muuttamiseksi on toimitettava muutoksenhakemuksen käsittelevälle tuomioistuimelle viipymättä, ja valitus on otettava tuomioistuimessa tutkittavaksi kiireellisesti. Tuomioistuimen on varattava velkojille tilaisuus vastata valitukseen, mikäli siihen katsotaan olevan aihetta.

Mikäli tuomioistuin määrää velallisen pyynnöstä velallisen ulosottoa koskevan väliaikaisen kiellon, on tuomioistuimen 21.3 §:n mukaisesti viivytyksettä ilmoitettava määräyksestä velallisen kotipaikan ja velallisen kiinteistön sijaintipaikan ulosottoviranomaiselle. Tämä tarkoittaa käytännön työssä sitä, että heti kun väliaikaista kielloa koskeva päätös annetaan, kärjäsihteeri toimittaa annetun päätöksen ulosottovirastoon sähköpostitse ja tekee asiassa rekisteritietojärjestelmäilmoituksen Oikeusrekisterikeskuksen hallinnoimaan velkajärjestelyrekisteriin.

Väliaikaista kielloa koskeva pyyntö tulee yleensä kärjäoikeudelle velkajärjestelyhakemuksen liitteenä ja hakemuksessa on maininta väliaikaista kielloa koskevasta pyynnöstä. Tämän vuoksi väliaikaista kielloa koskeva pyyntö tulee toimitetuksi kärjäoikeudelle perusteluineen kirjallisesti. Vaikka pyynnön voi lain mukaan laittaa vireille tuomioistuimessa muutoinkin kuin kirjallisesti, on se velkajärjestelyasioissa käytännön syistä lähes mahdotonta. Väliaikaisesta kiellosta annetut päätökset koskevat yleisimmin velallisen palkan tai eläkkeen ulosmittausta koskevaa kielloa tai velallisen asunnon ulosmittausta koskevaa kielloa. Väliaikaista kielloa koskevat pyynnot tulee ratkaista kärjäoikeudessa viikon sisällä niiden saapumisesta asian kiireellisyyden vuoksi. Asian kiireellisyyden vuoksi kärjäoikeus ei varaa velkojille tai ulosottovirastolle tilaisuutta antaa kirjallista lausumaa väliaikaista kielloa koskeviin pyyntöihin muutoin kuin poikkeustilanteissa.

3.3 Velkojen kuuleminen ennen velkajärjestelyn aloittamista koskevaa päätöstä

Velkajärjestelylain 52 §:ssä ja 53 §:ssä säädetään velkojen kuulemisesta tuomioistuimen toimesta ennen velkajärjestelyn aloittamista koskevan päätöksen tekemisestä. Velkojen kuuleminen tarkoittaa käytännön työssä sitä, että velkojille varataan tilaisuus antaa kirjallinen lausuma velallisen hakemuksen johdosta. Oulun käräjäoikeus selvittää velkojen kuulemisessa ennen velkajärjestelyn aloittamista koskevaa päätöstä vastaukset kysymyksiin vastustavatko velkojat hakemusta, onko velallisella painavia syitä velkajärjestelylle velkojen vastustaessa hakemusta ja vaatiiko velallinen istuntokäsittelyä.

Mikäli hakija peruuttaa hakemuksensa ennen velkajärjestelyn aloittamista koskevaa päätöstä velkajärjestelylain 49 §:stä johtuen oikeudenkäymiskaaren 8 luvun mukaisesti käräjäoikeus jättää asian sillensä kuulematta velkoja koskien hakemuksen peruuttamista. Sillensä jättämistä koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta.

3.3.1 Velkojen kuuleminen velkajärjestelyhakemuksesta

Velkajärjestelylain 51.1 §:n mukaisesti tuomioistuin voi varata yhdelle tai useammalle velallisen velkojalle, kanssavelalliselle ja takaajalle tilaisuuden antaa kirjallinen lausuma velallisen velkajärjestelyhakemuksesta tai tulla suullisessa käsittelyssä kuulluksi.

Tämä tarkoittaa käytännön työssä sitä, että asiaa käsittelevä käräjänotaari tai -tuomari nimeää velallisen velkajärjestelyhakemuksesta 5-10 suurinta c-velkojaa eli tavallisen velan velkojaa, joille käräjäsihteeri lähettää lausumapyynnön velkajärjestelyhakemuksesta.

Mikäli velallisella on vakuusvelkoja, eli a- tai b- velkaa, lähettää käräjäoikeus aina heille lausumapyynnön velkajärjestelyhakemuksesta. Lausumapyynnössä velkojalle varataan tilaisuus antaa kirjallinen lausuma velallisen velkajärjestelyhakemuksen johdosta sekä tilaisuus lausua mahdollisista esteväitteistä koskien velallisen velkajärjestelyä. Velkajärjestelyhakemusta käsitellessä käräjäoikeus varaa viran puolesta myös velallisen mahdollisille takaajille ja kanssavelallisille tilaisuuden antaa kirjallinen lausuma velkajärjestelyhakemuksen johdosta.

3.3.2 Velkojen kuuleminen velkajärjestelyhakemuksesta ja maksuohjelmaehdotuksesta

Velkajärjestelylain 52.1 §:n mukaisesti tuomioistuimen on annettava sekä velkajärjestelyhakemus että sen liitteenä oleva maksuohjelmaehdotus tiedoksi kaikille velkojille, mahdollisille kanssavelallisille sekä takaajille. Lain 52.2 §:n mukaisesti tiedoksiannon yhteydessä tuomioistuimen on varattava velkojille, mahdollisille kanssavelallisille ja takaajille määräpäivä, johon mennessä velkojen tulee toimittaa kirjallinen lausuma tuomioistuimelle koskien velallisen velkajärjestelyhakemusta sekä liitteenä olevaa maksuohjelmaehdotusta sekä esittää määräpäivään mennessä mahdolliset väitteet ehdotukseen sisältyvistä veloista. Tuomioistuimen on lain mukaan toimitettava tiedoksianto velkojille, mahdollisille kanssavelallisille sekä takaajille uhalla, että velkojen lausumat ja väitteet voidaan jättää huomioimatta, mikäli niitä ei toimiteta tuomioistuimelle asetettuun määräpäivään mennessä.

Tilanteessa, jossa tuomioistuin varaa velkojille tilaisuuden tulla kuulluksi sekä velkajärjestelyhakemuksesta että sen liitteenä olevasta maksuohjelmaehdotuksesta yhtäaikaaisesti, käsitellään velallisen velkajärjestelyasiaa velkajärjestelylain 38a §:n mukaisessa yksinkertaistetussa eli niin sanotussa kevennetyssä menettelyssä. Kevennetyssä menettelyssä velkoja kuullessa käräjäoikeus varaa lausumapyynnöllä kaikille velallisen velkojille tilaisuuden antaa kirjallinen lausuma sekä velkajärjestelyhakemuksesta että hakemuksen liitteenä olevasta maksuohjelmaehdotuksesta. Kevennetyssä menettelyssä lausutettaessa on edellytyksenä, ettei saldopäivä ole vanhentunut eli on alle kuusi kuukautta vanha, eikä ole vanhentumassa lähiaikoina.

Velkajärjestelyhakemuksen ja maksuohjelmaehdotuksen käsittelyn jatkuminen kevennetyssä menettelyssä Oulun käräjäoikeudessa edellyttää velkajärjestelyhakemuksen riidattomuutta, jolloin päätöstä velkajärjestelyn aloittamisesta ei tarvitse tehdä erikseen esteväitteiden ratkaisemiseksi ja asian käsittelyn jatkamiseksi käräjäoikeudessa. Asian käsittelyn jatkuminen kevennetyssä menettelyssä edellyttää sitä, että velkojat eivät esitä esteväitteitä velallisen velkajärjestelyhakemuksesta, kun heille varataan lausumapyynnöllä tilaisuus antaa kirjallinen lausuma. Velkojen käräjäoikeuteen mahdollisesti toimittamat saldoilmoitukset koskien velan määrää maksuohjelmaehdotuksessa eivät estä asian käsittelyn jatkumista kevennetyssä menettelyssä, koska ne eivät riitauta hakemusta esteperusteella.

Velkajärjestelylain 52.3 §:n mukaisesti tuomioistuimen on annettava lausumapyynnön yhteydessä yksityisvelkojalle selvitys mahdollisuudesta vaatia velalliselle laadittavan maksuohjelman keston

jatkamista. Selvityksessä tulee käydä ilmi, että velkajärjestelylain 31a.1 §:n mukaisesti yksityisvelkojalla on oikeus vaatia velallisen maksuohjelman jatkamista enintään kahdella vuodella yksityisvelkojan hyväksi siitä päivästä, kun maksuohjelma päättyy muiden tavallisten velkojen osalta. Mikäli kyseessä on velallisen omistusasunnon säilyttävä maksuohjelma, voidaan kyseinen kahden vuoden maksuohjelman jatkaminen määrätä alkamaan myöhemmästäkin ajankohdasta.

Käytännön työssä velkajärjestelyhakemusten käsittelyssä tämä yksityisvelkojan kuuleminen ajankohtaistuu vasta siinä vaiheessa, kun velalliselle tehdään mahdollinen päätös velkajärjestelyn aloittamisesta. Silloin yksityisvelkojan vaatiessa maksuohjelman jatkamista hyväkseen, ottaa maksuohjelman laatija vaatimuksen huomioon laissa määritellyin edellytyksin. Yksityisvelkojalle siis ei yleensä käräjäoikeudessa varata tilaisuutta esittää vaatimusta ennen velkajärjestelyn aloittamista koskevan päätöksen antamista.

Käytännön työssä kevennetyssä menettelyssä käräjäoikeudessa näkee harvoin sellaisia velkajärjestelyhakemuksia ja maksuohjelmaehdotuksia, joissa on omistusasunnon säilyttävä maksuohjelmaehdotus. Nämä maksuohjelmat ovat yleensä luonteeltaan sellaisia, että selvittäjän määrittäminen maksuohjelman laatijaksi on tarpeen.

3.4 Päätös velkajärjestelyn aloittamisesta tai hylkäämisestä

Velkajärjestelylain 8. luvussa säädetään velkajärjestelyä koskevasta menettelystä tuomioistuimessa. Velkajärjestelyn myöntämisen edellytyksistä ja esteistä säädetään velkajärjestelylain 3. luvussa, jonka perusteella tuomioistuin käyttää oikeudellista harkintaansa koskien velallisen velkajärjestelyn aloittamista tai velallisen velkajärjestelyhakemuksen hylkäämistä.

3.4.1 Päätös velkajärjestelyhakemuksen hylkäämisestä

Tuomioistuin voi hylätä velallisen velkajärjestelyhakemuksen, mikäli tuomioistuin katsoo, ettei velallisella ole velkajärjestelylain 9 §:n mukaisia edellytyksiä velkajärjestelylle. Tuomioistuin voi hylätä velkajärjestelyhakemuksen myös, mikäli velallisella on joko 9a §:n mukainen väliaikainen syy velkajärjestelyn estymiselle tai 10 §:n mukaisia yleisiä esteitä velkajärjestelylle, eikä velallisella ole 10a §:n mukaisia painavia syitä.

Velkajärjestelylain 52.3 §:n mukaisesti tuomioistuin voi hylätä velallisen velkajärjestelyhakemuksen velkojia kuulematta, mikäli on ilmeistä, että hakemuksen tarkoituksena on velallisen konkurssiin asettamisen viivästyttäminen. Heti velkajärjestelyhakemuksen vireille tullessa Oulun käräjäoikeudessa, käräjäoikeus tutkii viran puolesta, onko velallisella vireillä tuomioistuimessa konkurssihakemusta tai yrityssaneeraushakemusta.

Velkajärjestelylain 10 §:n mukaisesti tuomioistuin voi hylätä velallisen velkajärjestelyhakemuksen, mikäli velallisen velkajärjestelylle katsotaan olevan 9a §:n mukainen väliaikainen syy velkajärjestelyn estymiselle tai 10 §:n mukainen yleinen este.

Velkajärjestelylain mukaisesti 10 §:ssä tarkoitettu yleinen este velkajärjestelylle katsotaan muodostuvan laissa säädetyn seuraavin perustein:

- 1) velalliselle on määrätty rikoksen perusteella maksuvelvollisuus eikä velkajärjestelyn myöntämistä voida pitää perusteltuna velan määrä, rikoksen laatu, vahingon kärsineen asema ja muut seikat huomioon ottaen; (24.1.1997/63)*
- 2) velallinen on epäiltynä esitutkinnassa tai syytteenä rikoksesta taikka hänen syykseen on luettu rikos, ja hänelle voidaan määrätä rikoksen perusteella maksuvelvollisuus, eikä velkajärjestelyn myöntämistä voida pitää perusteltuna velan määrä, rikoksen laatu, vahingon kärsineen asema ja muut seikat huomioon ottaen; (19.12.2014/1123)*
- 3) merkittävänä pidettävää velkaa on syntynyt elinkeinotoiminnassa, jossa on menetetty törkeän sopimattomasti velkojia kohtaan tai laiminlyöty olennaisesti muusta kuin maksukyvyyttömyydestä johtuvasta syystä lakisääteisiä velvollisuuksia tai joka on ollut pääasiallisesti keinottelunluonteista; (19.12.2014/1123)*
- 4) velallinen on olemassa olevien tai odotettavien taloudellisten vaikeuksiensa vuoksi sopimattomasti heikentänyt taloudellista asemaansa tai suosinut jotakuta velkojaa taikka muutoin järjestellyt taloudellista asemaansa velkojien vahingoittamiseksi, tai on todennäköisiä syitä epäillä velallisen menettelleen näin; (24.1.1997/63)*
- 5) velallinen on ulosottomenettelyssä pakoillut, salannut tulojaan tai varojaan taikka antanut niistä vääriä tai harhaanjohtavia tietoja;*
- 6) velallinen on tahallaan antanut velkojalle taloudellisesta asemastaan vääriä tai harhaanjohtavia tietoja, jotka ovat olennaisesti vaikuttaneet luoton myöntämiseen, ja velallisen menettelyä on luoton määrä ja muut olosuhteet huomioon ottaen pidettävä erityisen moitittavana;*
- 7) velkojen perusteesta ja syntyolosuhteista, velallisen tavasta hoitaa talouttaan tai muista seikoista voidaan päätellä olevan todennäköistä, että velallinen on velkaantunut harkitusti velkajärjestelyä silmällä pitäen tai velallisen velkaantumiseen johtaneita toimia voidaan kokonaisuutena arvioiden pitää piittaamattomina ja vastuuttomina ottaen huomioon velallisen ikä, asema ja muut olosuhteet sekä se, ovatko luotonantajat toimineet vastuullisesti; (19.12.2014/1123)*
- 8) velallinen on velkajärjestelyä varten antanut taloudellisesta asemastaan vääriä tai harhaanjohtavia tietoja, laiminlyönyt 6 §:ssä säädetyn tietojenantovelvollisuutensa tai 7 §:ssä*

säädetyt myötävaikutusvelvollisuutensa, rikkonut 12 §:ssä säädetyt maksu- ja vakuudenasettamiskiellon tai muutoin menettellyään tai laiminlyönnillään vaikeuttanut velkajärjestelyä; (19.12.2014/1123)

9) on perusteltua syytä olettaa, että velallinen ei tulisi noudattamaan maksuohjelmaa; (19.12.2014/1123)

10) velalliselle on aikaisemmin vahvistettu maksuohjelma; tai (19.12.2014/1123)

11) yksityishenkilöiden välisen merkittävän vahingonkorvauksen, kauppahinnanpalautuksen tai muun vastaavan velan järjesteleminen olisi kokonaisuutena arvioiden kohtuutonta. (19.12.2014/1123).

Mikäli käräjäoikeus katsoo, että velallisella on 10 §:n mukainen yleinen este velkajärjestelylle, eikä velallisella ole 10a §:n mukaisia painavia syitä, tulee velallisen velkajärjestelyhakemus hylätyksi.

Mikäli käräjäoikeus katsoo, että velallisella on 9a §:n mukainen väliaikainen syy velkajärjestelyn estymiselle, velallisen velkajärjestelyhakemus tulee käräjäoikeudessa hylätyksi. Väliaikaisen syyn velkajärjestelyn estymiselle katsotaan olevan olemassa, kun kyseessä on sellainen velallisen maksukykyyn heikentävästi vaikuttava elämäntilanne, joka ei ole jatkunut pitkään tai jonka ei voida olettaa olevan pysyvä. Väliaikaiseksi syyksi velkajärjestelyn estymiselle katsottavia olosuhteita voivat olla esimerkiksi lyhytkestoinen sairausloma tai työttömyys. Näitä väliaikaisia syitä harkittaessa tulee ottaa huomioon velallisen ikä, terveydentila sekä mahdollisuus työllistyä tai muutoin parantaa maksukykyään. Väliaikainen syy velkajärjestelyn estymiselle ei estä velallista hakemasta velkajärjestelyä uudelleen, kun väliaikaista syytä velkajärjestelyn estymiselle ei enää ole.

3.4.2 Päätös velkajärjestelyn aloittamisesta

Tuomioistuimien voi tehdä päätöksen velallisen velkajärjestelyn aloittamisesta, mikäli velallisen velkajärjestelyhakemus ja olosuhteet täyttävät velkajärjestelylain 9 §:n mukaiset velkajärjestelyn edellytykset. Velkajärjestelylain 9 §:n yleisten edellytysten mukaisesti velallisen, jolle velkajärjestely voidaan myöntää, on oltava maksukyvytön. Lisäksi lain yleisinä edellytyksinä velallisen maksukyvyttömyyden pääasiallisena syynä on oltava velallisen maksukykyyn olennainen heikentyminen sairauden, työkyvyttömyyden, työttömyyden tai muun velallisen olosuhteissa tapahtuneiden muutoksien vuoksi. Nämä olosuhdemuutokset pitäisi pääasiassa olla velallisesta riippumattomia olosuhdemuutoksia. Velkajärjestely voidaan myöntää lain 9 §:n mukaisesti myös, mikäli velallisen velkajärjestelyyn on muutoin painavat perusteet huomioiden velkojen ja niihin liittyvien velvoitteiden määrä suhteutettuna velallisen kykyyn maksaa velkojaan, eikä velallisen voida katsoa kohtuudella kykenevän

parantamaan maksukykyään voidakseen selviytyä veloistaan aiheutuvista menoista. Velkajärjestely voidaan myöntää näillä perusteilla vain silloin, kun näiden syiden ei katsota olevan lain 9a §:ssä tarkoitettuja väliaikaisia syitä maksukyvyttömyydelle.

Velkajärjestelyhakemuksen tultua vireille käräjäoikeudessa tuomioistuin tutkii viran puolesta, onko velkajärjestelylle lain 9 §:ssä säädettyjä yleisiä edellytyksiä. Arvioidessaan onko velkajärjestelylle yleisiä edellytyksiä tuomioistuin arvioi, onko velallinen maksukyvytön ja onko maksukyvyttömyyden syy sellainen, jota voidaan pitää velallisesta riippumattomana ja muuna kuin väliaikaisena pidettävänä syynä. Muuna kuin väliaikaisena pidettävänä syynä voidaan pitää velallisen sairautta, työttömyyttä tai muuta olosuhteissa tapahtunutta muutosta, joka on kestänyt jo pidemmän aikaa eikä voida olettaa, että velallinen pystyisi olosuhteitaan muuttamaan ja parantamaan näin maksukykyään omilla toimillaan.

Mikäli tuomioistuin katsoo velallisen velkajärjestelyhakemuksessa olevan velkajärjestelylle lain 10 §:n mukainen yleinen este, jolloin velallisen velkajärjestelyhakemus tulisi lähtökohtaisesti hylätä, voi tuomioistuin kuitenkin lain 10a §:n mukaisien painavien syiden täytyessä aloittaa velallisen velkajärjestelyn yleisestä esteestä huolimatta. Mikäli tuomioistuin aloittaa velallisen velkajärjestelyn yleisestä esteestä huolimatta, päätöksen perusteena tulee olla lain 10a §:n mukaisina painavina syinä erityisesti otettuna huomioon velallisen toimet velkojen maksamiseksi, velkaantumisesta kulunut aika, muut velallisen henkilökohtaiset olosuhteet sekä velkajärjestelyn merkitys velallisen ja velkojen kannalta.

Mikäli velallisen velkajärjestelyhakemuksen käsittelyn aikana ei ilmene tuomioistuimen viran puolesta tutkittavia esteitä eikä velallisen velkojat vastusta velkajärjestelyä 9a §:n tai 10 §:n esteperusteella ja velallisella on yksityishenkilön velkajärjestelylain 9 §:n mukaiset yleiset edellytykset, velallisen velkajärjestely voidaan aloittaa.

Oulun käräjäoikeus määrää velkajärjestelyn aloittamisen yhteydessä selvittäjän laatimaan velalliselle maksuohjelman aina, mikäli velallisella on vakuusvelkaa ja omistusasunnon säilyttävä maksuohjelma. Käräjäoikeus määrää selvittäjän velkajärjestelyn aloittamisen yhteydessä myös, mikäli velkojat ovat esittäneet esteväitteitä velallisen velkajärjestelyhakemuksesta, eikä asia ole näin ollen riidaton. Hakija tai hakijan avustaja määrätään velkajärjestelyn aloittamisen yhteydessä laatimaan velallisen maksuohjelma yleensä vain silloin, kun kyseessä on riidaton asia ja velkajärjestelyhakemukseen saapuneet lausumat koskevat vain velkojen saldojen päivittämistä.

Oikeudenkäymiskaaren 8:8 §:n mukaisesti velkajärjestelyn aloittamista koskeva asia voidaan ratkaista kirjallisesti käräjäoikeuden kansliassa, mikäli asian osapuolista kukaan ei vaadi asiassa istutokäsittelyä eikä käräjäoikeus katso, että se olisi asian ratkaisemiseksi tarpeen. Siitä huolimatta, että kukaan ei ole vaatinut istutokäsittelyä, käräjäoikeus määrää istutokäsittelyn asiassa, mikäli se on asian selvittämiseksi tarpeen.

3.5 Selvittäjän määrääminen

Velkajärjestelylain 64-71 §:ssä säädetään selvittäjää koskevista säädöksistä. Lain 64.1 §:n mukaisesti tuomioistuin voi määrätä selvittäjän velallisen velkajärjestelyssä, mikäli tuomioistuin katsoo selvittäjän määräämisen olevan tarpeen lain mukaisen maksuohjelman laatimiseksi. Selvittäjän tulee maksuohjelmaa laatiessa selvittää velallisen taloudellinen asema sekä velvoitteet mahdollisen omaisuuden rahaksimuutosta. Mikäli maksuohjelmaa laatiessa selvittäjän tietoon tulee seikkoja, jotka voivat muodostaa esteen velallisen velkajärjestelylle, tulee selvittäjän saattaa ne käräjäoikeuden tietoon.

Mikäli velallinen on liittänyt velkajärjestelyhakemukseen maksuohjelmaehdotuksen, voi tuomioistuin määrätä asiassa selvittäjän ainoastaan, mikäli tuomioistuin katsoo selvittäjän määräämisen olevan tarpeen asian riitaisuuden tai velallisen olosuhteiden tai velkoja koskevien epäselvyyksien vuoksi. Maksuohjelman muuttamista sekä lisäsuoritusten vahvistamista koskevassa asiassa tuomioistuin voi määrätä selvittäjän, mikäli selvittäjän määrääminen on asian riitaisuudesta, epäselvyydestä tai muusta erityisestä syystä tarpeen. (VJL 64 §.)

Velkajärjestelylain 64.2 §:n mukaisesti tuomioistuin voi määrätä selvittäjän antaessaan velkajärjestelyn aloittamista koskevan päätöksen. Selvittäjä voidaan määrätä muunakin ajankohtana, jos siihen on aihetta. Selvittäjä voidaan määrätä myös laatimaan ehdotus maksuohjelman muuttamiseksi. Päätökseen, jolla selvittäjä on määrätty, ei saa erikseen hakea muutosta.

Velkajärjestelylain 65-71 §:ssä säädetään selvittäjän kelpoisuudesta, selvittäjän tehtävistä ja velvollisuuksista sekä selvittäjän palkkiosta ja sen korvaamisesta niiltä osin, kuin niitä ei ole lain muissa kohdissa säädetty.

Tuomioistuin voi määrätä selvittäjän velkajärjestelyn aloittamista koskevan päätöksen yhteydessä, mikäli tuomioistuin katsoo selvittäjän määräämisen olevan tarpeen esimerkiksi asiassa velkojien esittämien esteväitteiden vuoksi tai velallisen säilyttäessä maksuohjelmassaan omistusasuntonsa. Tuomioistuin voi määrätä selvittäjän myös laatimaan velallisen maksuohjelman myös velkajärjestelyn aloittamista koskevan päätöksen antamisen jälkeen, mikäli tuomioistuin katsoo selvittäjän olevan tarpeen asian monimutkaisuuden tai muun syyn vuoksi. Lisäksi tuomioistuin voi määrätä selvittäjän laatimaan velalliselle maksuohjelman muuttamista ja lisäsuoritusten vahvistamista koskeissa asioissa. (VJL 64 §.)

Oulun kärjäoikeudessa on käytössä lista niistä selvittäjistä, jotka ovat antaneet Oulun kärjäoikeudelle suostumuksen selvittäjän tehtäviin. Tästä listasta kärjäsihteeri valitsee kullekin velkajärjestelyasialle päätöspohjaa tehdessään listalla seuraavana vuorossa olevan selvittäjän, mikäli asian käsittelijä on katsonut sellaiselle olevan tarvetta asian käsittelyssä. Määrätyn selvittäjän ollessa esteellinen hoitamaan kärjäoikeuden määräämää selvittäjää, tekee kärjäoikeus päätöksen selvittäjän vaihtamisesta, jossa vapauttaa aikaisemmin määrätyn selvittäjän tehtävästään ja määrää listalta uuden selvittäjän hoitamaan tehtävää.

3.6 Maksuohjelmaehdotuksen vahvistaminen

Velalliselle voidaan vahvistaa maksuohjelma sen jälkeen, kun hänelle on tehty päätös velkajärjestelyn aloittamisesta tai mikäli 38a §:n mukaiset edellytykset hakemuksen käsittelylle kevennetyssä menettelyssä täyttyvät, maksuohjelma voidaan vahvistaa samassa yhteydessä, kun velkajärjestelyn aloittamista koskeva päätös tehdään.

Mikäli maksuohjelmaehdotus on ollut velallisen velkajärjestelyhakemuksen liitteenä, maksuohjelman on yleensä laatinut Oulun kärjäoikeuteen velallisen avustaja tai valtion talous- ja velkaneuvoja. Mikäli velkajärjestelyhakemuksen liitteenä ei ole ollut ehdotusta maksuohjelmaksi tai asia on erityisen riitainen tai epäselvä, voi tuomioistuin velkajärjestelylain 64 §:n mukaisesti määrätä selvittäjän laatimaan maksuohjelman velalliselle.

Velkajärjestelylain 38 §:n mukaisesti velallisen maksuohjelma voidaan vahvistaa, mikäli velallisen velkajärjestelyyn on lain 9-11 §:n mukaiset edellytykset ja laadittu maksuohjelma vastaa velkajärjestelylain säännöksiä. Maksuohjelman poikkeaminen yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun

lain säännöksistä ei kuitenkaan estä ohjelman vahvistamista, ellei velkoja tai velallinen ole siihen vedonnut maksuohjelmaehdotuksesta antamassaan lausumassa.

Maksuohjelman saavuttua Oulun käräjäoikeudelle asiaa käsittelevä käräjänotaari tai -tuomari tarkistaa maksuohjelman, että se täyttää velkajärjestelylain 5 ja 6 luvun mukaiset määräykset maksuohjelmasta sekä säännökset muun muassa velallisen maksuvarasta, velkojen etusijajärjestyksestä ja selvittäjän toimista.

Työssäni olen huomannut, että yleensä niissä tilanteissa, joissa käräjäoikeus on määrännyt velkajärjestelyn aloituspäätöksessä selvittäjän laatimaan maksuohjelman, on maksuohjelma yleensä riidaton, kun selvittäjä toimittaa sen käräjäoikeudelle. Selvittäjä on velkajärjestelylaissa säädettyjen selvittäjän tehtävien johdosta kuullut maksuohjelmasta ulosottoviranomaista, velallista ja velkoja eli varannut heille tilaisuuden antaa kirjallinen lausuma määräpäivään mennessä laatimastaan maksuohjelmaehdotuksesta.

Asianosaisia kuultuaan selvittäjä on päivittänyt maksuohjelmaa velallisen ja velkojen antamien lausumien johdosta lain puitteissa sekä lausuttanut mahdolliset uudelleen laaditut maksuohjelmaehdotukset heillä. Mikäli selvittäjän tekemät muutokset maksuohjelmaehdotukseen eivät ole olleet olennaisia, ei selvittäjä ole välttämättä varannut asianosaisille enää tilaisuutta lausua maksuohjelmaehdotuksesta. Selvittäjä on kuitenkin voinut toimittaa päivitetyn maksuohjelmaehdotuksen asianosaisille tiedoksi. Tämän vuoksi Oulun käräjäoikeus ei yleensä enää varaa asian osaisille tilaisuutta antaa kirjallista lausumaa selvittäjän laatiman maksuohjelmaehdotuksen johdosta.

Selvittäjä toimittaa käräjäoikeudelle maksuohjelmaehdotuksen yhteydessä tiivistelmän, jossa esittää maksuohjelmaan tulleet lausumat, selvittäjän toimenpiteet niiden johdosta perusteluineen sekä mahdolliset maksuohjelmaa koskevat riitautukset (VJL 66 §). Käytännössä tässä tilanteessa, mikäli maksuohjelma täyttää sisällöllisesti lain asettamat vaatimukset, voi käräjäoikeus lähettää asiassa ilmoituksen ratkaisun antamisesta sekä vahvistaa siinä mainittuna ratkaisupäivänä velalliselle maksuohjelmaehdotuksen.

Mikäli hakija tai hakijan avustaja laatii itse Oulun käräjäoikeudelle toimitettavan maksuohjelmaehdotuksen velkajärjestelyn aloittamista koskevan päätöksen jälkeen, ei heillä ole selvittäjälle asetettuja laissa määrättyä velvoitetta lausuttaa laatimaansa maksuohjelmaehdotusta asiaan osallisilla.

Tämä tarkoittaa sitä, että käräjäoikeus lausuttaa sekä velkojat että ulosottoviranomaisen maksuohjelmaehdotuksesta ja mahdollisten lausumien tai saldoilmoitusten johdosta lähettää hakijalle ja hakijan mahdolliselle avustajalle täydennyskehotuksen maksuohjelman täydentämiseksi velkojen lausumien johdosta määräpäivään mennessä.

Mikäli täydennetyssä maksuohjelmassa olevien muutoksien voidaan katsoa olevan olennaisia, käräjäoikeus varaa uudelleen velkojille ja ulosottoviranomaiselle tilaisuuden antaa kirjallinen lausuma täydennetyn maksuohjelmaehdotuksen johdosta. Tilanteessa, jossa Oulun käräjäoikeus katsoo, etteivät muutokset ole olennaisia, ei käräjäoikeus varaa tilaisuutta lausua maksuohjelmasta enää, vaan kirjaa tehdyt muutokset ilmoitukseen ratkaisun antamisesta.

Asia voidaan lain mukaan ratkaista kirjallisesti käräjäoikeuden kansliassa, mikäli asian osapuolista kukaan ei vaadi asiassa istutuskäsittelyä eikä tuomioistuin katso asian laatu huomioon ottaen istutuskäsittelyä tarpeelliseksi (VJL 55 §). Sekä velallisen että velkojan on noudatettava vahvistettua maksuohjelmaa muutoksenhausta huolimatta, jollei ylempi tuomioistuin toisin määrää. Maksuohjelman vahvistaessaan tuomioistuin voi määrätä, että velallisen varallisuuden rahaksimuuttoa koskevia määräyksiä on noudatettava vasta, kun päätös on lainvoimainen tai toisin määrätään. (VJL 38 §.)

3.7 Velkajärjestelyn aloittaminen ja maksuohjelman vahvistaminen yksinkertaistetussa menettelyssä

Velallinen voi velkajärjestelyhakemuksensa liitteenä toimittaa tuomioistuimelle ehdotuksen maksuohjelmaksi. Maksuohjelmaehdotuksen yhteydessä on 38a.3 §:n mukaisesti toimitettava selvitys siitä, miten ja milloin ehdotus on toimitettu niille velkojille, jotka eivät sitä ole hyväksyneet. Lisäksi selvityksestä on käytävä ilmi, kenelle ehdotuksesta on varattu tilaisuus lausua, sekä velallisen ja ehdotusta vastustaneiden velkojen kirjalliset lausumat. Velkajärjestelylain mukaisesti maksuohjelmaehdotusta ei voida vahvistaa velallisen maksuohjelmaksi, mikäli ehdotus ei ole sitä vastustaneen velkojan osalta laissa säädettyjen määritelmien mukainen, tai jos se poikkeaa muulla tavoin siitä, mitä velkojen yhdenvertaisesta kohtelusta velkajärjestelylaissa säädetään. Lisäksi lain mukaan tuomioistuimen on aina viran puolesta tutkittava yksityisvelkojan 31a §:n mukainen vaatimus maksuohjelman keston jatkamisesta yksityisvelkojan hyväksi.

Velkajärjestelylain 38a §:n mukaisesti velallisen velkajärjestelyn aloittamista ja maksuohjelman vahvistamista koskevat hakemukset voidaan ratkaista samalla päätöksellä, mikäli aiemmin mainittuja, lain 38a.3 §:n säädettyjä esteitä ei ole, velkajärjestelyyn on 9 §:n, 10a §:n ja 11 §:n mukaiset edellytykset sekä velkajärjestelyyn ei ole 9a §:n tai 10 §:n mukaisia esteitä. Lisäksi kevennetyn menettelyn edellytyksenä on, että kaikki sellaiset velallisen tunnetut velkojat, joiden saatavat ovat velkojien saatavien kokonaismäärästä yhteensä vähintään 80 prosenttia, ja jokainen velkoja, jonka saatavan määrä on vähintään 5 prosenttia velkojien saatavien kokonaismäärästä, on antanut hyväksyntänsä maksuohjelmaehdotukselle tai ei ole esittänyt sitä koskevaa esteväitettä.

Kevennetty menettely, jossa velkajärjestelyn aloittamista koskeva päätös ja maksuohjelman vahvistamista koskeva päätös annetaan yhdessä, etenee yleensä Oulun käräjäoikeudessa nopeimassa tapauksessa niin, että velkajärjestelyhakemuksen tullessa vireille käräjäoikeudessa on hakemuksen liitteenä maksuohjelmaehdotus ja lain määrittämien suostumukset velkojilta maksuohjelman vahvistamiseksi. Tällöin käräjäoikeuden ei tarvitse enää kuulla velallisen velkojia, ja ulosottoviranomaisen lausuttamisen jälkeen käräjäoikeus voi suoraan tehdä velkajärjestelyn aloittamista ja maksuohjelman vahvistamista koskevan päätöksen saldopäivän ollessa voimassa.

Vaikka tarvittavia suostumuksia ei velkojilta ole vielä hakemuksen vireille tullessa, nopeuttaa kevennetty menettely Oulun käräjäoikeudessa prosessia huomattavasti siitä huolimatta. Mikäli velkojia lausuttaessa ei ilmene esteperusteen vastustamisia eikä saldoilmoituksia saavu käräjäoikeudelle, voidaan päätös velkajärjestelyn aloittamisesta ja maksuohjelman vahvistamisesta tehdä saldopäivän ollessa voimassa. Mikäli asiassa saapuu velkojilta saldoilmoituksia koskien velan määrää, käräjäoikeus kehottaa hakijaa täydentämään maksuohjelmaehdotusta, jonka jälkeen velkajärjestelyn aloittamista ja maksuohjelman vahvistamista koskeva päätös voidaan tehdä, mikäli maksuohjelma on lainmukainen eivätkä tehdyt muutokset ole olennaisia.

3.8 Maksuohjelman muuttaminen

Velkajärjestelylain 44 §:n mukaisesti vahvistettua maksuohjelmaa voidaan muuttaa joko velallisen tai velkojan hakemuksesta. Lain 44 §:n mukaisesti tuomioistuimien voi tehdä maksuohjelman muuttamista koskevan päätöksen, mikäli velallisen maksukyky on heikentynyt niin olennaisesti, ettei häneltä enää voida kohtuudella edellyttää maksuohjelmassa määrätyn maksuvelvollisuuden täyttä-

mistä. Tätä maksukyvyyn heikentymisen olennaisuutta harkitessa tulee 44 §:n mukaisesti ottaa huomioon se aika, minkä velallinen tarvitsisi toteuttaakseen maksuvelvollisuutensa muuttuneissa olosuhteissaan tai mikäli muissa velallisen velkajärjestelyn kannalta merkityksellisissä olosuhteissa on tapahtunut olennainen muutos sen jälkeen, kun velalliselle on vahvistettu maksuohjelma.

Tuomioistuin voi tehdä päätöksen maksuohjelman muuttamisesta joko velallisen tai velkojan hakemuksesta lain 44 §:n nojalla myös, mikäli sen jälkeen, kun päätös maksuohjelman vahvistamisesta on tehty, on ilmennyt sellaisia seikkoja, joilla olisi ollut olennainen merkitys velallisen velkajärjestelyn kannalta, mikäli ne olisivat olleet päätöstä tehdessä asian osaisten sekä tuomioistuimen tiedossa.

Maksuohjelman muuttamista koskeva päätös voidaan tehdä perustellusti myös, mikäli velallisen maksuohjelman vahvistamisen jälkeen ilmenee velkajärjestelyn piiriin kuuluva velka, joka ei ollut tiedossa maksuohjelmaa vahvistettaessa tai joka on 28 a §:n nojalla jätetty maksuohjelmassa huomioon ottamatta. Lisäksi maksuohjelman muuttamista koskeva päätös voidaan tehdä, mikäli maksuohjelman muuttamiseen on aihetta takaisinsaannin vuoksi taikka sen vuoksi, että 28 §:ssä tarkoitetussa tapauksessa velan määrä tai velkojan oikeus muuten vahvistetaan toisenlaiseksi kuin millaisena se on maksuohjelmassa otettu huomioon. (VJL 44 §.)

Velkajärjestelylain 44 §:n mukaisesti, mikäli muutos maksuohjelmaan tehdään velkojan hyväksi, koskee muutos kaikkia maksuohjelmassa olevia velkoja. Tästä huolimatta edelleen voidaan jättää ilman suoritusta sellainen velallinen velkoja, jolle kertyisi maksuohjelmassa vähäistä euromäärää pienempi osuus veloista. Mikäli maksuohjelmaan tehtävä muutos on velkojen vahingoksi, koskee vahinko vain niitä velkoja, joille maksuohjelmalla kertyy suorituksia.

Mikäli maksuohjelmaa muutetaan velkajärjestelylain 44.1 §:n 3 kohdan mukaisesti, eli ohjelmaan lisätään jokin velka, joka ei ole ollut tiedossa, kun maksuohjelma on vahvistettu, on maksuohjelmaa muutettava lain nojalla niin, että velallisen on suoritettava velkojalle yhtä suuri osuus velasta kuin muille velkojille, jotka ovat samassa asemassa. Maksuohjelmaa on muutettava, mikäli tämä ei muodostu kohtuuttomaksi huomioiden velan määrä, velan peruste sekä tämän taloudellinen merkitys velallisen olosuhteissa. Velkajärjestelylain 44 §:n mukaisesti maksuohjelman kestoa voidaan pidentää selvittäjän saatavan maksamista varten ja sen turvaamiseksi.

Lisäksi tuomioistuin voi määrätä kuten maksuohjelmaa vahvistettaessakin, että velallisen varallisuuden rahaksimuuttoa koskevia määräyksiä on noudatettava vasta, kun päätös on lainvoimainen

tai toisin määrätään. Muutettua maksuohjelmaa on lain nojalla noudatettava muutoksenhausta huolimatta, mikäli ylempi tuomioistuin toisin määrää. (VJL 44 §.) Hakemuksen vireille laittaminen suullisesti on käytännössä mahdotonta, minkä vuoksi hakemus tulee toimitetuksi kirjallisesti käräjäoikeudelle. Velallisen tai velkojan on toimitettava maksuohjelman muuttamista koskeva hakemus kirjallisesti käräjäoikeudelle. Maksuohjelman muuttamista koskevassa hakemuksesta on käytävä ilmi ne velkajärjestelylain 44 §:n perusteet, miksi maksuohjelmaa tulisi muuttaa ja minkä lainkohdan nojalla maksuohjelman muuttamista haetaan.

Velallisen hakiessa maksuohjelman muuttamista olosuhteista johtuvan maksukyvyyn muutoksen vuoksi, tulee hakemuksen liitteenä toimittaa käräjäoikeudelle selvitys muuttuneista olosuhteista sekä velkajärjestelylain 44 §:n mukaiset perusteet uudelle maksuvaralle. Oulun käräjäoikeudessa velallisen hakemus toimitetaan lausumapyynnön liitteenä niillä velkojille, joilla on vielä saatavia velalliselta muutoshakemuksen tullessa vireille käräjäoikeuteen. Mikäli käräjäoikeus katsoo, että velallisen maksuohjelman muuttamiselle on lain 44 §:ssä säädetyt perusteet, voidaan maksuohjelmaa lain nojalla muuttaa. Käräjäoikeus voi määrätä asiassa velkajärjestelylain 64 §:n nojalla selvittäjän laatimaan velalliselle uuden maksuohjelman, mikäli asian luonteen vuoksi selvittäjän määrääminen on tarpeen. Asia voidaan oikeudenkäymiskaaren 8:8 §:n mukaisesti ratkaista kirjallisesti käräjäoikeuden kansliassa, mikäli asian osapuolista kukaan ei vaadi asiassa istutuskäsittelyä tai tuomioistuin ei katso istutuskäsittelyn olevan tarpeen asian selvittämiseksi.

Selvittäjä voidaan velkajärjestelylain 64 §:n nojalla määrätä myös silloin, kun velkoja hakee velallisen maksuohjelman muuttamista tilanteessa, jossa alkuperäistä maksuohjelmaa laatiessa on ollut velkajärjestelyn piiriin kuuluva velka, jota ei ole sisällytetty maksuohjelmaan. Velkojan hakiessa velallisen maksuohjelman muuttamista Oulun käräjäoikeudelta, käräjäoikeus lähettää hakemuksen johdosta velalliselle lausumapyynnön, jolla varataan velalliselle tilaisuus antaa lausuma hakemuksen johdosta. Mikäli velallinen ei anna asiassa lausumaa määrääjässä, käräjäoikeus voi ratkaista asian. Mikäli velallinen antaa asiassa lausuman, jossa vastustaa velkojan hakemusta, käräjäoikeus voi oikeudenkäymiskaaren 8:8 §:n nojalla määrätä asiassa istutuskäsittelyn velallisen vaatimuksesta tai katsoessaan istutuskäsittelyn tarpeelliseksi asian selvittämistä varten, jolloin velalliselle varataan tilaisuus tulla henkilökohtaisesti kuulluksi istunnossa.

Velallinen voi hakea maksuohjelman muuttamista velkajärjestelylain 44 §:n nojalla myös esimerkiksi tilanteessa, jossa velallinen on saanut maksettua maksuohjelmassa olevat velkansa pois ennen maksuohjelman päättymistä. Mikäli velallinen on toimittanut niiltä velkojilta tositteet velkojen

maksamisesta sekä suostumukset maksuohjelman muuttamiseen, joilla olisi maksuohjelman mukaisesti vielä saatavia, voi käräjäoikeus tehdä asiassa maksuohjelman muuttamista koskevan päätöksen kuulematta velkoja. Mikäli asiassa on tarpeen, käräjäoikeus varaa lausumapyyntöä velkojille tilaisuuden antaa kirjallinen lausuma hakemuksen johdosta. Asian ollessa riidaton, käräjäoikeus voi määrätä velallisen maksuohjelman päättymään joko sille päivälle, kun velat on maksettu pois tai asian ratkaisupäivälle.

3.9 Maksuohjelman raukeaminen

Velkajärjestelylain 42 §:n mukaisesti velallisen maksuohjelma voidaan määrätä raukeamaan, mikäli velallinen laiminlyö maksuohjelman mukaisia suorituksia veloille tai muita maksuohjelman määräyksiä. Tämä ilmenee sellaisissa käytännön tilanteissa, joissa velallinen ei ole maksanut maksuohjelman mukaisia suorituksia velkojille ja ei ole näin ollen noudattanut maksuohjelman määräyksiä, minkä johdosta velkoja toimittaa kirjallisen hakemuksen käräjäoikeudelle maksuohjelman rauettamiseksi. Velkajärjestelylain 42 §:n mukaisesti tuomioistuimen on määrättävä maksuohjelma raukeamaan, mikäli velallinen sitä itse vaatii. Lisäksi tuomioistuin voi lain nojalla määrätä maksuohjelman raukeamaan velkojan hakemuksesta, mikäli velallinen on olennaisesti laiminlyönyt maksuohjelman noudattamisen ilman hyväksyttävää syytä, maksuohjelman vahvistamisen jälkeen ilmenee seikkoja, jotka olisivat estäneet velkajärjestelyn, jos ne olisivat olleet tiedossa velkajärjestelystä päätettäessä tai mikäli velallinen on vaarantanut maksuohjelman toteutumisen velkaantamalla ilman välttämättömyyden toimeentuloonsa liittyvää tai siihen rinnastettavaa perustetta tai laiminlyömällä muulla tavoin hänelle laissa määrätyn myötävaikutusvelvollisuutensa.

Velkojan tekemän hakemuksen vireille tultua Oulun käräjäoikeudessa, käräjäoikeus lähettää lausumapyyntöä velalliselle varaten hänelle tilaisuuden antaa kirjallinen lausuma velkojan hakemuksen johdosta. Mikäli velallinen ei toimita asiassa lausumaa määräpäivään mennessä, katsotaan asian olevan riidaton ja käräjäoikeus voi tehdä asiassa maksuohjelman raukeamista koskevan päätöksen, jonka jälkeen velallisella ei ole enää maksuohjelmaa ja velat siirtyvät perittäväksi siten kuin ne olivat ennen velkajärjestelyn aloittamista.

Mikäli velallinen antaa asiassa lausuman, jossa vastustaa velkojan hakemusta, käräjäoikeus voi oikeudenkäymiskaaren 8:8 §:n mukaisesti määrätä asiassa istutokäsittelyn velallisen vaatimuksesta tai katsoessaan istutokäsittelyn olevan tarpeen asian selvittämiseksi, jolloin velalliselle varataan tilaisuus tulla henkilökohtaisesti kuulluksi istunnossa.

Mikäli tuomioistuin määrää velallisen maksuohjelman raukeamaan, on velallisen velkojilla oikeus vaatia velalliselta maksua saatavastaan niillä ehdoilla, jotka olisivat olleet voimassa, mikäli velalliselle ei olisi myönnetty velkajärjestelyä. Tällöin velallisen ei tarvitse velkajärjestelylain 42 §:n nojalla suorittaa velkojien saataville viivästyskorkoa maksuohjelman keston ajalta, mikäli tuomioistuin ei päätöksellä määrää toisin maksuohjelman raukeamisen syyn vuoksi.

Tuomioistuin voi velkajärjestelylain 42 §:n mukaisesti vahvistaa vaatimuksen esittäneelle velkojalle velallisen maksettavaksi lisäsuorituksen maksuohjelman rauettamisen sijasta. Velallisen maksettavaksi vahvistetun lisäsuorituksen tuomioistuin voi määrätä maksettavaksi viivästyskorkeineen. Lisäsuoritus voidaan vahvistaa, mikäli velallisen maksuohjelman raukeamista olisi pidettävä kohtuuttomana seuraamuksena velalliselle huomioiden velkojalle maksuohjelman nojalla maksettava kertymä, lisäsuorituksen määrä, maksuohjelman laiminlyönnin syy ja muut olosuhteet. Velkajärjestelylain 42 §:n mukaisesti päätöstä, jolla maksuohjelma on määrätty raukeamaan, on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei tuomioistuin erityisistä syistä määrää, että päätöstä on noudatettava vasta, kun se on lainvoimainen tai asiassa toisin määrätään.

3.10 Lisäsuoritusten vahvistaminen

Velkajärjestelylain 35 §:ssä on säädetty velallisen lisäsuoritusvelvollisuudesta. Lisäsuoritusvelvollisuutta koskevat määräykset tulee olla velalliselle vahvistetussa maksuohjelmassa. Velkajärjestelylain 35 §:n mukaisesti tuomioistuin voi velkojan hakemuksesta vahvistaa ja määrätä velallisen maksettavaksi velkojalle maksettavan lisäsuorituksen määrän.

Velkajärjestelylain 61a §:n mukaisesti tuomioistuin voi tutkia velkojan jättämän hakemuksen velallisen lisäsuoritusten vahvistamiseksi vasta sitten, kun velalliselle vahvistettu maksuohjelma on päättynyt. Velallisen tai velkojan on tehtävä hakemus lisäsuoritusten vahvistamiseksi ilman aiheetonta viivästystä sen jälkeen, kun velalliselle vahvistettu maksuohjelma on päättynyt tai kun peruste lisäsuorituksille on tullut velkojan tai velallisen tietoon.

Lisäsuoritusten vahvistamista koskevaa hakemusta ei lain 61a §:n mukaisesti voida tehdä enää sen jälkeen, kun velalliselle vahvistetun maksuohjelman päättymisestä on kulunut kaksi vuotta. Ennen kuin velkoja tekee tuomioistuimelle velallisen lisäsuorituksia koskevaa hakemusta, on velkoja lain nojalla velvollinen esittämään velalliselle kirjallisen vaatimuksensa lisäsuoritusten maksamisesta sekä varattava velalliselle tilaisuus vastata velkojan kirjalliseen vaatimukseen. Velkoja saa tehdä lisäsuoritusten vahvistamista koskevan hakemuksen tuomioistuimelle ilman vaatimuksen esittämistä velalliselle, mikäli velkojalle aiheutuisi oikeudenmenetys tuomioistuimessa suoritettavan käsittelyn siirtymisestä tai mikäli tuomioistuimessa käsittelyn aloittamisen viivästymiseen on velkojalla jokin muu painava peruste.

Tuomioistuimen on varattava lisäsuorituksia koskevasta hakemuksesta tilaisuus esittää vaatimuksensa velalliselle sekä niille velkojille, jotka eivät ole asiassa hakijana, mutta ovat velalliselle vahvistetussa maksuohjelmassa (VJL 61a §). Lisäsuoritusten laskentaperusteesta sekä maksuajan kohdasta säädetään velkajärjestelylain 35 §:ssä.

Velkojan tulee toimittaa hakemus ja kirjallinen vaatimus lisäsuoritusten vahvistamisesta Oulun kärjäoikeuden kansliaan. Hakemuksesta tulee käydä ilmi ne perusteet, joilla velalliselle vaaditaan lisäsuoritusta sekä selvitys siitä, millä tavoin velkoja on yrittänyt tavoittaa velallista koskien tämän lisäsuoritusvelvollisuutta. Oulun kärjäoikeus varaa hakemuksen ja kirjallisen vaatimuksen johdosta muille velallisen velkojille lausumapyynnöllä tilaisuuden esittää oma lisäsuoritusvaatimus määräpäivään mennessä.

Vaatimusten saavuttua kärjäoikeudelle, kärjäoikeus varaa velalliselle tilaisuuden antaa kirjallinen lausuma velkojien lisäsuoritusvaatimuksien johdosta. Mikäli velallinen ei anna asiassa lausumaa määräpäivään mennessä, kärjäoikeus voi vahvistaa velkajärjestelylain 35 §:n nojalla velalliselle lisäsuoritusvelvollisuuden. Velallisen pyynnöstä kärjäoikeus voi määrätä asiassa selvittäjän laatimaan maksuohjelman velalliselle lisäsuoritusten maksamista varten.

Oikeudenkäymiskaaren 8:8 §:n mukaisesti asia voidaan ratkaista kirjallisesti kärjäoikeuden kansliassa, mikäli asian osapuolista kukaan ei vaadi asiassa istutokäsittelyä eikä tuomioistuin katso istutokäsittelyn olevan asian selvittämisen vuoksi tarpeen.

4 OPPAAN LAATIMINEN

Ajatus laatia opinnäytetyönä velkajärjestelyasioiden käsittelyopas kansliahenkilökunnalle syntyi toimeksiantajavirastossani Oulun käräjäoikeudessa toimiessani käräjäsihteerinä velkajärjestelyasioita hoitavassa notaaritiimissä. Toimeksiantajavirastossa oli tarve oppaalle, joka kattaa kaiken tyyppisten velkajärjestelyasioiden käsittelyn sihteerin työn osalta, sillä yksityiskohtaista ohjeistusta siihen ei vielä ollut. Tämän johdosta sain toimeksiannon laatia opinnäytetyönäni sellaisen.

Aloitin opinnäytetyöni kirjoitusprosessin joulukuussa 2019 ja liitteenä olevaa opasta aloin kirjoittamaan vasta tammikuussa 2020. Opas valmistuikin laajuudestaan huolimatta nopeasti vaikka kirjoitin opinnäytetyöni päivätyön ohessa.

Oppaan laajuus ja sisältö valittiin niin, että sen avulla käräjäsihteerit pystyvät tekemään velkajärjestelyasioita yhtenäisillä työtavoilla sekä perehdyttämään uusia käräjäsihteereitä. Oppaan otsikot rakentuivat Oulun käräjäoikeuteen saapuvien velkajärjestelyhakemusten sekä niitä koskevien sihteerin työn menettelytapojen pohjalta. Oppaan sisällön rakensin oman työkokemukseni pohjalta sekä tutkien ja palauttaen mieleen vanhoja velkajärjestelyasioita, joita olin sihteerinä käsitellyt. Niiden avulla sain koottua oppaaseen kaikki ne menettelyn vaiheet, joita käräjäsihteerin työssä velkajärjestelyasioiden parissa on.

Opas rakentui yhtäaikaaisesti teoriaosuuden kanssa. Aloittaessani opinnäytetyöni tekemistä ajatuksena oli, että teoriaosuus valmistuisi ensin ja liitteeksi tuleva opas laadittaisiin vasta sen jälkeen. Teoriaosuuden laajuuden rajaamisen vuoksi oppaan rakenteen luominen yhtäaikaisesti oli välttämätöntä. Myöskin teoriaosuuden ja oppaan sisällön yhtenäistämisen kannalta oli tärkeää, että ne rakentuivat yhtäaikaisesti. Päätin pitää oppaan tekstisisältöisenä enkä lisännyt oppaaseen esimerkiksi kuvakaappauksia Oulun käräjäoikeuden järjestelmistä. Tavoite pelkän tekstisisällön säilyttämisessä oli, että opas pysyisi mahdollisimman selkeänä. Lisäksi perusajatuksena oppaan laatimisessa oli, että opasta käytävä käräjäsihteerä osaa käyttää käräjäoikeuden käytössä olevia järjestelmiä itsenäisesti.

Säilytin oppaan ulkoasun ja rakenteen Oulun ammattikorkeakoulun opinnäytetyön ohjeistuksen mukaisena, sillä velkajärjestelyasioiden käsittelyopas kansliahenkilökunnalle on opinnäytetyöni liite. Opas on erillisellä tiedostolla siitä syystä, ettei opinnäytetyöni teoriaosuus kosketa sihteerin

käytännön työtä. Oppaan sisältö on laaja ja kattava, mistä syystä sen laatiminen erilliselle tiedostolle oli välttämätöntä, jotta oppaaseen saatiin sisällysluettelo. Oppaan laajuuden ja moninaisen sisällön vuoksi sisällysluettelo on oppaassa välttämätön ohjeiden löydettävyyden helpottamiseksi ja nopeuttamiseksi.

Opas tulee toimeksiantajavirasto Oulun käräjäoikeuden Intraan sekä yhteisen verkkolevyn J-ase-malle notaariyksikön käräjäsihteereiden käyttöön. Aikataulusyistä opas ei ehtinyt käydä valmistuksen jälkeen notaariyksikön sihteereillä kokeiltavana, mutta notaariyksikön velkajärjestelyasioiden vastuusihteeri luki oppaan läpi ja kommentoi sitä. Kommentoinnin jälkeen oppaaseen tehtiin kolme pientä korjausta. Opas on käytettävissä pitkään, sillä velkajärjestelyasioiden vastuusihteeri voi päivittää opasta lakien, työtapojen tai järjestelmien muuttuessa.

5 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli laatia velkajärjestelyasioiden käsittelyopas Oulun käräjäoikeuden kansliahenkilökunnalle. Opinnäytetyössäni laadin oppaan lisäksi teoriaosuuden velkajärjestelyasioiden käsittelystä Oulun käräjäoikeudessa. Valitsin opinnäytetyöni aiheen toimeksiantajaviraston tarpeen perusteella. Aihevalintaani vaikutti myös oma työkokemukseni Oulun käräjäoikeudessa käräjäsihteerinä velkajärjestelyasioiden parissa.

Keskeisimmät lähteet raportin teoriaperustassa ovat laki yksityishenkilön velkajärjestelystä, lain esityöt sekä oikeuskirjallisuus. Oppaan laatimisessa en käyttänyt lähdemateriaalia, vaan opas rakentui oman työkokemukseni sekä Oulun käräjäoikeudessa sovittujen työtapojen pohjalta. Oppaan rakenne muotoutui yhdessä teoriaperustan kanssa, jotta oppaan ja teoriaperustan sisällöt tukisivat toisiaan.

Opinnäytetyöni teoriaosuuden ensimmäisessä luvussa esittelen toimeksiantajavirasto Oulun käräjäoikeuden sekä velkajärjestelyasioiden käsittelyn virastossa. Opinnäytetyöni teoriaosuuden toisessa luvussa esittelen velkajärjestelylain syntyperusteet sekä olennaisimmat muutokset. Toisen luvun sisältö rakentui keskusteltuani velkajärjestelylain muutoksista työyhteisössäni tammikuussa 2020 ja tutkittuani hallituksen esityksiä ja oikeuskirjallisuutta velkajärjestelylain synnystä ja lakimuutoksista. Opinnäytetyöni teoriaosuuden kolmas luku ja liitteenä oleva opas rakentuivat yhtäaikaaisesti niiden käsitellessä samoja lainkohtia ja työvaiheita eri näkökulmista. Opinnäytetyöni teoriaosuuden kolmannessa luvussa tuon esille sihteerin työssä esiintyvien säädösten sisällön, kun taas oppaassa tuodaan esille sihteerin työn vaiheet näitä säädöksiä koskevissa menettelyvaiheissa.

Opinnäytetyö eteni vauhdikkaasti aloitettuani kirjoittamisen joulukuussa 2019. Aloittaessani opinnäytetyötäni koskevan prosessin, kävin ohjaavan opettajan kanssa aloituskeskustelun joulukuussa 2018, jolloin en kuitenkaan vielä aloittanut kirjoittamista. Aloituskeskustelussa muotoutunut rakenne säilyi pääpiirteissään lopulliseen opinnäytetyöhöni. Aloittaessani opinnäytetyöni kirjoittamista muodostin opinnäytetyöni rakenteen ja työotsikot valmiiksi. Aloitin kirjoittamalla opinnäytetyöni teoriaosuutta kronologisessa järjestyksessä velkajärjestelyn syntyperusteista, sitä seuranneista olennaisista muutoksista velkajärjestelylaissa aina nykypäivänä voimassa olevaan lainsäädäntöön.

Opinnäytetyöni teoriaosuuden laatiminen oli haastavaa jo pelkästään aiheen rajaamisen vuoksi. Opinnäytetyötä kirjoittaessa oli myös haastavaa päättää, mitä velkajärjestelylain säännöksiä koskevaksi aihe rajataan ja kuinka laajasti näiden säännösten esitöistä ja säännösten oikeusvaikutuksista tulisi kirjoittaa, jotta olennaiset asiat tulisivat esille, mutta aihe ei laajenisi liikaa. Keskustelut työyhteisössäni auttoivat kovasti rakentamaan tekstiä paremmaksi ja opinnäytetyön rakennetta nykyiseen laajuuteensa. Pitkän ja monia eri osa-alueita kattavan opinnäytetyön rakentaminen sisälsi paljon haasteita. Oma työkokemus helpotti kirjoittamista, mutta osaltaan huomasin työyhteisössä keskustellessani myös sokeutuvani omalle tekstilleni ja myös sen, kuinka oma selkeä ajatus ei aina kirjoitettuna ole toiselle niin selkeää.

Liitteenä olevan oppaan laatiminen oli itselleni helpompaa kuin teoriaosuuden laatiminen, sillä olen toiminut käräjäsihteerinä velkajärjestelyasioiden parissa kolme vuotta. Työkokemukseni helpotti luonnollisesti myös opinnäytetyöni teoriaosuuden kirjoittamista, sillä aihe ja siihen liittyvät prosessit tuomioistuimessa olivat työni kautta minulle tuttuja.

Onnistuin tavoitteessani mielestäni haasteista huolimatta hyvin ja olen tyytyväinen työhöni. Opas tulee olemaan hyödyllinen velkajärjestelyasioita käsitteleville käräjäsihteereille ja opinnäytetyöni teoriaosuus tuo tietoperustan oppaassa esitetyille sihteerin työn menettelytavoille. Lisäksi opinnäytetyöni tuomalla tiedolla velkajärjestelyasioiden käsittelystä Oulun käräjäoikeudessa voisi olla yleisempää käyttöä myös sidosryhmillä, kuten talous- ja velkaneuvonnassa sekä ulosottovirastossa. Notes-pohjien ollessa valtakunnallisia ja velkajärjestelylain säädellessä menettelyä tuomioistuimessa, voisi opasta hyödyntää ainakin osittain myös muissa käräjäoikeuksissa.

LÄHTEET

HE 98/2002. Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain ja verotusmenettelystä annetun lain 88 §:n muuttamisesta. Viitattu 16.2.2020.

HE 180/1996 vp. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain muuttamisesta. Viitattu 13.2.2020.

HE 183/1992 vp. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yksityishenkilön velkajärjestelystä. Viitattu 28.1.2020.

Koskelo, P. & Lehtimäki, L. 1997. Yksityishenkilön velkajärjestely. Lakimiesliiton Kustannus Kauppakaari Oy (2).

Koulu, R. & Niemi-Kiesiläinen, J. 1999. Velkajärjestelyn ja saneerauksen pääpiirteet. Lakimiesliiton Kustannus Kauppakaari Oy.

Laki tuomioistuimen toimivallasta 817/2014. Viitattu 28.1.2020.

Laki yksityishenkilön velkajärjestelystä 57/1993. Viitattu 28.1.2020.

Laki yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain muuttamisesta 63/1997. Viitattu 28.1.2020.

Laki yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain muuttamisesta 1123/2014. Viitattu 28.1.2020.

Oikeudenkäymiskaari 4/1734. Viitattu 30.1.2020.

Oikeusministeriö 24.9.2019, Oulun käräjäoikeus. Viitattu 28.1.2020. www.oikeus.fi/Oulun_kara_jaoikeus.

OmA 1212/2001. Oikeusministeriön asetus yksityishenkilön velkajärjestelyasiassa määrätyn selvittäjän palkkiosta ja kulukorvauksesta. Viitattu 28.1.2020.

Oulun käräjäoikeus 2019, Tulosneuvotteluasiakirjat. Sisäinen lähde. Viitattu 28.1.2020. https://intranet.om.fi/yleiset_tuomioistuimet/oulun_karajaoikeus/oulunkarajaoikeus/hallinto/tulosohjausjatlous/tuloneuvotteluasiakirjat.html.stx

Uitto, T. 2010. Velkajärjestely. Kiinteistöalan Kustannus Oy.

**VELKAJÄRJESTELYASIOIDEN KÄSITTELYOPAS
KANSLIAHENKILÖKUNNALLE**

Oulun käräjäoikeus

Kirsi Hartikainen
Opinnäytetyö
Kevät 2020
Liiketalous
Oulun ammattikorkeakoulu

SISÄLLYS

YLEISTÄ	47
1. VELKAJÄRJESTELYHAKEMUKSEN VIREILLE TULO	48
2. VÄLIAIKAINEN KIELTO	49
3. VELKOJIENTÄ KUULEMINEN ENNEN VELKAJÄRJESTELYN ALOITTAMISTA KOSKEVAA PÄÄTÖSTÄ	50
3.1. Velkajärjestelyhakemuksesta	50
3.2. Velkajärjestelyhakemuksesta ja maksuohjelmaehdotuksesta	51
4. LAUSUMAPYYNTÖ VELALLISELLE VELKOJIENTÄ LAUSUMISTA	53
4.1. Lausumapyyntö velalliselle, kun velkoja vastustanut 9§:n perusteella	53
4.2. Lausumapyyntö velalliselle, kun velkoja vastustanut 10§:n perusteella	54
4.3. Maksuohjelmaehdotuksen täydennyskehoitus saldoilmoitusten johdosta	55
5. PÄÄTÖS VELKAJÄRJESTELYHAKEMUKSEN HYLKÄÄMISESTÄ.....	56
5.1. Päätöspohja	56
5.2. Päätöksen lähettäminen	56
6. VELKAJÄRJESTELYN ALOITUSPÄÄTÖS.....	57
6.1. Päätöspohja	57
6.2. Tuomas merkinnät.....	58
6.3. Päätöksen lähettäminen	58
7. MAKSUOHJELMAN VAHVISTAMISPÄÄTÖS	60
7.1. Päätöspohja	60
7.2. Ilmoitus ratkaisun antamisesta	61
7.3. Tuomas merkinnät.....	62
7.4. Päätöksen lähettäminen	63
8. VELKAJÄRJESTELYN ALOITTAMINEN JA MAKSUOHJELMAN VAHVSITAMINEN - PÄÄTÖS.....	64
8.1. Päätöspohja	64
8.2. Ilmoitus ratkaisun antamisesta	65
8.3. Tuomas merkinnät.....	66
8.4. Päätöksen lähettäminen	66
9. MAKSUOHJELMAN MUUTTAMINEN	67
9.1. Lausumapyyntö hakemuksesta	67

9.2.	Selvittäjän määrääminen	68
9.3.	Päätöspohja maksuohjelman muuttamisesta	68
9.3.1.	Päätös muuttamisesta, kun uusi maksuohjelma on laadittu	69
9.3.2.	Päätös muuttamisesta, kun uutta maksuohjelmaa ei ole laadittu	70
9.3.3.	Päätös muuttamisesta, kun velat on maksettu pois	70
9.4.	Ilmoitus ratkaisun antamisesta	71
9.5.	Tuomas merkinnät.....	71
9.6.	Päätöksen lähettäminen	72
10.	MAKSUOHJELMAN RAUKEAMINEN	73
10.1.	Lausumapyyntö	73
10.2.	Päätöspohja maksuohjelman raukeamisesta	74
10.3.	Ilmoitus ratkaisun antamisesta	74
10.4.	Tuomas merkinnät.....	74
10.5.	Päätöksen lähettäminen	74
11.	LISÄSUORITUSTEN VAHVISTAMINEN	76
11.1.	Lausumapyyntö velkojille.....	76
11.2.	Lausumapyyntö velalliselle.....	77
11.3.	Selvittäjän määrääminen	78
11.4.	Päätöspohja lisäsuoritusten vahvistamisesta	78
11.5.	Ilmoitus ratkaisun antamisesta	78
11.6.	Tuomas merkinnät.....	79
11.7.	Päätöksen lähettäminen	79
12.	ASIA PALAUTETAAN SELVITTÄJÄLLE	80
12.1.	Päätöspohja	80
12.2.	Tuomas merkinnät.....	80
12.3.	Päätöksen lähettäminen	80
13.	SELVITTÄJÄN VAIHTAMINEN.....	81
13.1.	Päätöspohja	81
13.2.	Tuomas merkinnät.....	81
13.3.	Päätöksen lähettäminen	81
14.	HAKEMUKSEN PERUUTTAMINEN/ SILLENSÄ JÄTTÄMINEN	83
15.	TUTKIMATTA JÄTTÄMINEN.....	84
16.	TYTYTYMÄTTÖMYYDEN ILMOITUS JA VALITUS	85

YLEISTÄ

Velkajärjestelyasiat käsitellään sähköisesti. Asiakirjat tallennetaan yhteiselle verkkolevyllä ja asiaa käsittelevä käräjänotaari/-tuomari tutkii asiakirjoja sieltä. Asiakirjojen paperiset versiot ovat asian vastuusihteerin hallussa jutun vireille tulosta arkistointiin saakka.

Velkajärjestelyasiaa koskeva tiedonkulku asian käsittelijän ja vastuusihteerin välillä hoidetaan sähköpostitse sekä Tuomas-asianhallintajärjestelmän kautta.

Käsittelijä merkitsee toimenpiteet Tuomas-asianhallintajärjestelmässä olevaan Toimenpiteet -laatikoon ja asian vastuusihteerin käy kuittaamassa sinne toimenpiteet tehdyksi omilla nimikirjaimillaan ja toimenpiteen päivämäärällä, jonka jälkeen asiasta ilmoittaminen hoidetaan sähköpostilla.

Sähköpostilla velkajärjestelyasian toimenpiteistä ja asianvaiheista ilmoittamiseen kirjoitetaan sähköpostiviestin otsikkoon [HJ] ja asian diaarinumero (esim. [HJ] 19/5959) ja sähköpostin viestikenttään kirjoitetaan asiaan liittyvä ilmoitus.

1. VELKAJÄRJESTELYHAKEMUKSEN VIREILLE TULO

- ❖ Velallinen tai velallisen avustaja/talous- ja velkaneuvoja toimittaa hakemuksen käräjäoikeudelle sähköpostitse tai paperisena
- ❖ Kirjaamo kirjaa hakemuksen vireille Tuomakseen ja jakaa sen jakolistan mukaisesti, merkitsee vastuusihteerin Tuomaksen huomautuksiin ja välittää asiakirjat asiaa käsittelevän sihteerin virastopostilaatikkoon
- ❖ Sihteeri tulostaa hakemuksesta liitteineen arkistokappaleet itselleen, tallentaa hakemuksen yhteisen verkkolevyn J-asemalle 3_velkajärjestelyt kansioon oikean vuoden alle. Kansio nimetään diaarinumerolla sekä velallisen nimellä.
- ❖ Jutun nimettyyn kansioon tehdään seuraavat alakansiot, joihin asiakirjat tallennetaan:
 1. Hakemus liitteineen
 2. Lausumat
 3. Päätökset
 4. Määräajan pidennyspyynnöt
 5. Oikeusapupäätös ja laskut
 6. Selvittäjältä saapuneet asiakirjat
- ❖ Sihteeri luo Tuomaksen käsittelymerkintöjen yleisiin asian vaihteisiin laatikon nimellä Toimenpiteet, jonka selostuskenttään merkitsee velkajärjestelyhakemuksesta saldopäivän sekä kirjaa päivän ja merkitsee, milloin on ilmoittanut asian käsittelijälle velkajärjestelyhakemuksen vireille tulosta päivämäärällä sekä omilla nimikirjaimillaan
- ❖ Sihteeri ilmoittaa asian käsittelijälle sähköpostilla vireille tulleesta hakemuksesta
- ❖ Asian käsittelijä tarkistaa hakemuksen, tekee tarvittaessa täydennyskehotuksen sihteerille eteenpäin lähetettäväksi sekä lisää Tuomaksen toimenpidelaatikkoon käräjäsihteerille jatko-ohjeistuksen ja ilmoittaa toimenpiteistä sähköpostitse sihteerille

2. VÄLIAIKAINEN KIELTO

- ❖ Asian käsittelijä tekee väliaikaista kiellon määräämistä tai hylkäämistä koskevan päätöksen itse, ottaa ratkaisunumeron (03 Hyväksytty osittain/kokonaan, osaratkaisu) ja toimittaa päätöksen sihteerille eteenpäin lähetettäväksi

- ❖ Päätös väliaikaisesta kiellosta lähetetään ratkaisupäivänä sähköpostilla, mikäli sellainen on tuomioistuimella tiedossa (muutoin postitse) seuraaville asianosaisille:
 - ✓ hakija
 - ✓ avustaja
 - ✓ ulosottovirasto

3. VELKOJEN KUULEMINEN ENNEN VELKAJÄRJESTELYN ALOITTAMISTA KOSKEVAA PÄÄTÖSTÄ

- ❖ Asian käsittelijältä ohjeistuksen saatuaan käräjäsihteeri hyväksyy Tuomaksessa jutun käsiteltäväksi (Asiantiedot → hyväksyminen → Hakemus toimitetaan tiedoksiannettavaksi). Tällöin asia siirtyy tilasta 20 Jaettu/ei hyväksytty tilaan 30 Hyväksytty/ei t.ann.
- ❖ Käräjäsihteeri lisää henkilöksi Tuomakseen velkojat (juridinen, muu)
- ❖ Lausumapyyntö luodaan TuomasNotes -järjestelmässä (Tuomas → asiakirjat → Notes → Notesissa valitaan "Kaikki asiakirjat")

3.1. Velkajärjestelyhakemuksesta

- ❖ Uusi asiakirja Notes-pohjalle 200 Lausumapyyntö velkajärj.asiassa
- ❖ Lausumapyyntö vasempaan yläkulmaan lisätään asian käsittelijän sekä vastuusihteerin tunnukset
- ❖ Valitaan vastaanottajaksi velkojat
- ❖ Valitaan asiaan osallisen kuulemisen vaihtoehtoista, että lausumaa pyydetään hakemuksen johdosta
- ❖ Mikäli saldopäivästä on kulunut alle kuusi kuukautta, valitaan kohtaan "asiaan osallisen kuuleminen" saldofraasi, johon saldopäivä täydennetään (Valitse fraasi – Velkajärjestely – Lausumapyyntö, saldofraasi) sekä istutokäsittelyä koskeva fraasi (Valitse fraasi – Velkajärjestely – Lausumapyyntö, vaatiiko istutokäsittelyä)
- ❖ Mikäli saldopäivästä on kulunut yli kuusi kuukautta, valitaan vain istutokäsittelyä koskeva fraasi (Valitse fraasi – Velkajärjestely – Lausumapyyntö, vaatiiko istutokäsittelyä)
- ❖ Lausuman antamisen määräpäivä laitetaan kahden viikon päähän
- ❖ Lausumapyyntö liitteeksi kirjoitetaan kohtaan "Liitteet" velkajärjestelyhakemus ja selvitys velkaantumisesta. Mikäli selvitys velkaantumisesta sisältää arkaluontoisia terveystietoja, ei selvitystä laiteta yksityisvelkojille
- ❖ Lausumapyyntö tulostetaan pdf-muotoon ja lähetetään liitteineen sähköpostitse asian käsittelijän nimeämille velkojille. Lausumapyyntö liitteineen lähetetään postitse vain niille velkojille, jotka ovat ilmoittaneet prosessiosoitteeseen postiosoitteen

- ❖ Tuomas-järjestelmän käsittelymerkintöihin luodaan yleinen asianvaihe otsikolla ”lausumapyyntö” ja selostusosioon merkitään, kenelle lausumapyyntö on lähetetty ja mikä on lausumien antamisen määräpäivä. Sihteeri käy myös kuittaamassa Tuomaksen toimenpidelaatikkoon asian käsittelijän ohjeistuksen perään lausumapyyntöä tehdyksi päivämäärällä sekä omilla nimikirjaimillaan
- ❖ Lausumien saapuessa vastuusihteerin virastopostiin, sihteeri tulostaa arkistokappaleen papereihin ja merkitsee saapumispäivän ja tavan sekä tallentaa lausuman pdf-muodossa käsiteltävän asian kansioon J-asemalle alakansioon 2. Lausumat. Tiedosto nimetään lausuman antaneen velkojan ja saapumispäivän nimellä
- ❖ Kun lausuman antamiselle varattu määräpäivä on mennyt, sihteeri ilmoittaa asian käsittelijälle asiasta sähköpostitse ja lisää Tuomaksessa toimenpidelaatikkoon merkinnän asian käsittelijälle ilmoittamisesta päivämäärällä ja omilla nimikirjaimillaan, jonka jälkeen juttu jää vastuusihteerille odottamaan jatko-ohjeistusta asian käsittelijältä

3.2. Velkajärjestelyhakemuksesta ja maksuohjelmaehdotuksesta

- ❖ Uusi asiakirja Notes-pohjalle 200 Lausumapyyntö velkajärj.asiassa
- ❖ Lausumapyyntöä vasempaan yläkulmaan lisätään asian käsittelijän sekä vastuusihteerin tunnukset
- ❖ Valitaan vastaanottajaksi velkojat
- ❖ Valitaan asiaan osallisen kuulemisen vaihtoehdoista, että lausumaa pyydetään hakemuksen johdosta
- ❖ Lausumapyyntö täydennetään kevennetyn menettelyn fraasilla TuomasNotesin fraasipankista (Valitse fraasi - Velkajärjestely – Lausumapyyntö, nopeutettu menettely)
- ❖ Lausuman antamisen määräpäivä laitetaan kahden viikon päähän
- ❖ Lausumapyyntöä liitteeksi kirjoitetaan kohtaan ”Liitteet” velkajärjestelyhakemus, selvitys velkaantumisen ja maksuohjelmaehdotus. Mikäli selvitys velkaantumisen sisältää arkaluontoisia terveystietoja, ei selvitystä laiteta yksityisvelkojille
- ❖ Lausumapyyntö tulostetaan pdf-muotoon ja lähetetään liitteineen sähköpostitse käräjänostarin nimeämille velkojille. Lausumapyyntö liitteineen lähetetään postitse vain niille velkojille, jotka ovat ilmoittaneet prosessiosoitteeseen postiosoitteen

- ❖ Tuomas-järjestelmän käsittelymerkintöihin luodaan yleinen asianvaihe otsikolla "lausumapyyntö" ja selostusosioon merkitään, kenelle lausumapyyntö on lähetetty, kevennetty menettely ja mikä on lausumien antamisen määräpäivä. Sihteeri käy myös kuittaamassa Tuomaksen toimenpidelaatikkoon asian käsittelijän ohjeistuksen perään lausumapyyntöä tehdyksi päivämäärällä sekä omilla nimikirjaimillaan
- ❖ Lausumien saapuessa vastuusihteerin virastopostiin, sihteeri tulostaa arkistokappaleen papereihin ja merkitsee saapumispäivän ja tavan sekä tallentaa lausuman pdf-muodossa käsiteltävän asian kansioon J-asemalle alakansioon 2. Lausumat. Tiedosto nimetään lausuman antaneen velkojan ja saapumispäivän nimellä
- ❖ Kun lausuman antamiselle varattu määräpäivä on mennyt, sihteeri ilmoittaa asian käsittelijälle asiasta sähköpostitse ja lisää Tuomaksessa toimenpidelaatikkoon merkinnän notarille/tuomarille ilmoittamisesta päivämäärällä ja omilla nimikirjaimillaan, jonka jälkeen juttu jää vastuusihteerille odottamaan jatko-ohjeistusta asian käsittelijältä

4. LAUSUMAPYYNTÖ VELALLISELLE VELKOJEN LAUSUMISTA

- ❖ Mikäli asian käsittelijä katsoo, että velalliselle varataan lain mukainen tilaisuus antaa kirjallinen lausuma velkojan lausuman johdosta, lisää asian käsittelijä Tuomaksen toimenpide-laatikoon ohjeen sihteerille ja ilmoittaa asiasta sihteerille sähköpostitse
- ❖ Lausumapyyntö luodaan TuomasNotes -järjestelmässä (Tuomas → asiakirjat → Notes → Notesissa valitaan "Kaikki asiakirjat")

4.1. Lausumapyyntö velalliselle, kun velkoja vastustanut 9§:n perusteella

- ❖ Uusi asiakirja Notes-pohjalle 200 Lausumapyyntö velkajärj.asiassa
- ❖ Lausumapyyntö vasempaan yläkulmaan lisätään asian käsittelijän sekä vastuusihteerin tunnukset
- ❖ Valitaan vastaanottajaksi velallinen sekä tehdään merkintä, että lausuma menee tiedoksi myös velkaneuvajalle
- ❖ Valitaan asiaan osallisen kuulemisen vaihtoehtoista, että lausumaa pyydetään hakemuksen johdosta
- ❖ Lausuman antamisen määräpäivä laitetaan kahden viikon päähän
- ❖ Lausumapyyntö liitteeksi kirjoitetaan kohtaan "Liitteet" ne saapuneet velkojen lausumat saapumispäivineen, joiden johdosta lausumaa pyydetään
- ❖ Lausumapyyntö tulostetaan pdf-muotoon ja lähetetään liitteineen sähköpostitse avustajalle/velkaneuvajalle sekä sähköpostitse tai postitse velalliselle
- ❖ Tuomas-järjestelmän käsittelymerkintöihin luodaan yleinen asianvaihe otsikolla "lausumapyyntö" ja selostusosiin merkitään, kenelle lausumapyyntö on lähetetty ja mikä on lausumien antamisen määräpäivä. Sihteerin käy myös kuittaamassa Tuomaksen toimenpide-laatikoon asian käsittelijän ohjeistuksen perään lausumapyyntö tehdyn päivämäärällä sekä omilla nimikirjaimillaan
- ❖ Lausumien saapuessa vastuusihteerin virastopostiin, sihteerin tulostaa arkistokappaleen papereihin ja merkitsee saapumispäivän ja tavan sekä tallentaa lausuman pdf-muodossa käsiteltävän asian kansioon J-asemalle alakansioon 2. Lausumat. Tiedosto nimetään nimellä "Velallisen lausuma" ja saapumispäivä

- ❖ Kun lausuman antamiselle varattu määräpäivä on mennyt, sihteeri ilmoittaa asian käsittelijälle asiasta sähköpostitse ja lisää Tuomaksessa toimenpidelaatikkoon merkinnän asian käsittelijälle ilmoittamisesta päivämäärällä ja omilla nimikirjaimillaan, jonka jälkeen juttu jää vastuusihteerille odottamaan jatko-ohjeistusta asian käsittelijältä

4.2. Lausumapyyntö velalliselle, kun velkoja vastustanut 10§:n perusteella

- ❖ Uusi asiakirja Notes-pohjalle 205 Riita-asian lausumapyyntö
- ❖ Jätetään otsikoksi vain Lausumapyyntö
- ❖ Lausumapyyntö vasempaan yläkulmaan lisätään asian käsittelijän sekä vastuusihteerin tunnukset
- ❖ Valitaan vastaanottajaksi velallinen sekä tehdään merkintä, että lausuma menee tiedoksi myös velkaneuvojalle
- ❖ Lisätään lausuman antaminen -kohdan tyhjään neliöön fraasi velkojan vastustamisesta (Valitse fraasi – Velkajärjestely – Lausumapyyntö, lausumapyyntö hjaalle, kun velkoja vastustanut) ja täydennetään fraasiin velkojen nimet
- ❖ Lausuman antamisen määräpäivä laitetaan kahden viikon päähän
- ❖ Lausumapyyntö liitteeksi kirjoitetaan kohtaan ”Liitteet” ne saapuneet velkojen lausumat saapumispäivineen, joiden johdosta lausumaa pyydetään
- ❖ Lausumapyyntö tulostetaan pdf-muotoon ja lähetetään liitteineen sähköpostitse avustajalle/velkaneuvojalle sekä sähköpostitse tai postitse velalliselle
- ❖ Tuomas-järjestelmän käsittelymerkintöihin luodaan yleinen asianvaihe otsikolla ”lausumapyyntö” ja selostusosiin merkitään, kenelle lausumapyyntö on lähetetty ja mikä on lausumien antamisen määräpäivä. Sihteeri käy myös kuittaamassa Tuomaksen toimenpidelaatikkoon asian käsittelijän ohjeistuksen perään lausumapyyntö tehdynsi päivämäärällä sekä omilla nimikirjaimillaan
- ❖ Lausumien saapuessa vastuusihteerin virastopostiin, sihteeri tulostaa arkistokappaleen papereihin ja merkitsee saapumispäivän ja tavan sekä tallentaa lausuman pdf-muodossa käsiteltävän asian kansioon J-asemalle alakansioon 2. Lausumat. Tiedosto nimetään nimellä ”Velallisen lausuma” ja saapumispäivä
- ❖ Kun lausuman antamiselle varattu määräpäivä on mennyt, sihteeri ilmoittaa asian käsittelijälle asiasta sähköpostitse ja lisää Tuomaksessa toimenpidelaatikkoon merkinnän asian

käsittelijälle ilmoittamisesta päivämäärällä ja omilla nimikirjaimillaan, jonka jälkeen juttu jää vastuusihteerille odottamaan jatko-ohjeistusta asian käsittelijältä

4.3. Maksuohjelmaehdotuksen täydennyskehotus saldoilmoitusten johdosta

- ❖ Uusi asiakirja Notes-pohjalle 150 Velkajärjestelyasian täydennyskehotus
- ❖ Täydennyskehotuksen vasempaan yläkulmaan lisätään asian käsittelijän sekä vastuusihteerin tunnukset
- ❖ Valitaan vastaanottajaksi velallinen sekä tehdään merkintä, että täydennyskehotus menee tiedoksi myös velkaneuvojalle
- ❖ Valitaan täydennyskehotuksen kohteeksi ”maksuohjelmaehdotuksen täydentäminen”
- ❖ Lisätään teksti ”Käräjäoikeus kehottaa XXX (velallisen nimi) täydentämään maksuohjelmaehdotusta oheisten velkojen saldoilmoitusten johdosta.”
- ❖ Täydennyksen toimittamisen määräpäivä laitetaan kahden viikon päähän
- ❖ Kohtaan ”seuraus kehotuksen noudattamatta jättämisestä” lisätään teksti fraasipankista (Valitse fraasi – Velkajärjestely – TK MOE, seuraus)
- ❖ Täydennyskehotuksen liitteeksi kirjoitetaan kohtaan ”Liitteet” ne saapuneet velkojen saldoilmoitukset saapumispäivineen, joiden johdosta täydennyskehotus on tehty
- ❖ Täydennyskehotus tulostetaan pdf-muotoon ja lähetetään liitteineen sähköpostitse velallisen avustajalle/velkaneuvojalle sekä velalliselle sähköpostitse/postitse.
- ❖ Tuomas-järjestelmän käsittelymerkintöihin velkajärjestelyn määräaikoihin merkitään maksuohjelmaehdotuksen toimittamisen määräpäivä ja tehdään RTJ-ilmoitus
- ❖ Sihteeri käy kuittaamassa Tuomaksen toimenpidelaatikkoon asian käsittelijän ohjeistuksen perään täydennyskehotuksen tehdyksi päivämäärällä sekä omilla nimikirjaimillaan
- ❖ Täydennetyt maksuohjelmaehdotuksen saapuessa vastuusihteerin virastopostiin, sihteeri tulostaa arkistokappaleen papereihin ja merkitsee saapumispäivän ja tavan sekä tallentaa täydennyksen pdf-muodossa käsiteltävän asian kansioon J-asemalle. Tiedosto nimetään nimellä ”Täydennys/Täydennetty moe” ja saapumispäivä
- ❖ Kun täydennyksen toimittamiselle varattu määräpäivä on mennyt tai täydennys on saapunut käräjäoikeuteen, sihteeri ilmoittaa asian käsittelijälle asiasta sähköpostitse ja lisää Tuomaksessa toimenpidelaatikkoon merkinnän asian käsittelijälle ilmoittamisesta päivämäärällä ja omilla nimikirjaimillaan, jonka jälkeen juttu jää vastuusihteerille odottamaan jatko-ohjeistusta asian käsittelijältä

5. PÄÄTÖS VELKAJÄRJESTELYHAKEMUKSEN HYLKÄÄMISESTÄ

Mikäli asian käsittelijä katsoo, että velkajärjestely tullaan hylkäämään, hän pyytää sihteerä laatimaan asiassa päätöspohjan velkajärjestelyhakemuksen hylkäämisestä.

5.1. Päätöspohja

- ❖ Uusi asiakirja Notes-pohjalle 480 Yleinen ratkaisun asiakirja
- ❖ Lisätään vasempaan yläkulmaan Oikeuden kokoonpano: Käräjänotaari/-tuomari XXX
- ❖ Valitaan fraasi – Velkajärjestely – Päätös, hylätty
- ❖ Täydennetään päätöspohjaan puuttuvat kohdat, lukuun ottamatta perustelut -kohtaa sekä lainkohdat -kohtaa, jotka täydentää asiaa käsittelevä käräjänotaari/-tuomari
- ❖ Lisätään jakelu ratkaisijan nimen alle kohdan 6.2 mukaisesti

Päätöspohjan valmistuttua sihteerä ilmoittaa asian käsittelijälle sähköpostitse sekä merkitsee Tuomaksen toimenpidelaatikkoon, kun päätöspohja on tehty.

5.2. Päätöksen lähettäminen

Päätös velkajärjestelyhakemuksen hylkäämisestä lähetetään ratkaisupäivänä sähköpostilla, mikäli sellainen on tuomioistuimella tiedossa (muutoin postitse) seuraaville asianosaisille:

- ✓ hakija
- ✓ avustaja
- ✓ lausuneet velkojat

Ratkaisupäivänä asian käsittelijä ottaa ratkaisunumeron ratkaisukoodilla 03 hyväksytty osittain/kokonaan ja jättää ratkaisun osaratkaisuksi. **Sihteerä muuttaa ratkaisukoodiksi 04 Hylätty ja muuttaa ratkaisun lopulliseksi ratkaisuksi sekä tekee Tuomaksesta RTJ-ilmoituksen.**

Päätös tallennetaan J-asemalle ja asiakirjat jäävät sihteerille odottamaan lainvoimaa. Asian tullessa lainvoimaiseksi, juttu seulotaan ja viedään arkistoon sekä poistetaan J-asemalta jutun asiakirjat **pois lukien päätös velkajärjestelyhakemuksen hylkäämisestä.**

6. VELKAJÄRJESTELYN ALOITUSPÄÄTÖS

Mikäli velalliselle tullaan aloittamaan velkajärjestely, asian käsittelijä ilmoittaa sihteerille, että asiassa voi tehdä velkajärjestelyn aloittamista koskevan päätöspohjan ja ilmoittaa, määrätäänkö asiassa selvittäjä vai laatiiko velallisen avustaja maksuohjelman.

6.1. Päätöspohja

- ❖ Uusi asiakirja Notes-pohjalle 440 Velkajärjestelyn aloituspäätös
- ❖ Lisätään vasempaan yläkulmaan Oikeuden kokoonpano: Käräjänotaari/-tuomari XXX
- ❖ Päätökseen lisätään selostusosio kohtaan selostus asiasta (Valitse fraasi – Velkajärjestely – Aloittaminen, selostus asiasta). Valitse jutun perusteella joko selostus pelkästä hakemuksesta tai hakemuksesta + maksuohjelmaehdotuksesta
- ❖ Päätöksen kohtaan ”Maksukyvyttömyyden syy” valitaan hakemuksesta löytyvä peruste maksukyvyttömyydelle
- ❖ Päätöksen kohtaan ”Perustelut” lisätään velkaantumisen syy (löytyy hakemuksesta), mikäli maksukyvyttömyyden syynä on olennainen heikentyminen
- ❖ Päätöksen kohtaan ”Selvittäjän määrääminen” valitaan, määrätäänkö selvittäjä aloituspäätöksessä vai laatiiko hakija itse maksuohjelmaehdotuksen
- ❖ Mikäli asiassa määrätään selvittäjä, valitaan J:lta löytyvästä selvittäjälistasta (Excel-taulukko) seuraava vuorossa oleva selvittäjä (merkintä Excel-tilaukseen) ja lisätään selvittäjän yhteystiedot päätökseen
- ❖ Mikäli asiassa määrätään selvittäjä, lisätään selvittäjän tehtäviin lause ”**Selvittäjän tulee kuulla ulosottovirastoa maksuohjelmaehdotuksesta ja mainita siitä tiivistelmässä**” (Valitse fraasi – Hartikainen – HJ, aloitus, selvittäjän tulee kuulla ulosottoa moe:sta)
- ❖ Mikäli hakemuksessa ilmoitetusta saldopäivästä on kulunut **alle 6 kuukautta**, valitaan kohta ”Saldopäivä” ja lisätään laatikkoon hakemuksessa ilmoitettu saldopäivä
- ❖ Mikäli hakemuksessa ilmoitetusta saldopäivästä on kulunut **yli 6 kuukautta**, valitaan kohta ”Saldopäivää ei käytetä”
- ❖ Valitaan päätöspohjasta ”ohjelmaehdotus tehty ennen aloituspäätöstä/Ohjelmaehdotusta ei ole tehty” -vaihtoehtoista tilanteeseen oikea

- ❖ Täydennetään määräpäivät päätöksen kohtaan ”Määräajat”. Velkojen kuulemiseen varataan 2 viikkoa aloituspäätöksestä, maksuohjelman toimittamiselle 8-9 viikkoa aloituspäätöksestä
- ❖ Mikäli hakijan avustaja laatii/päivittää maksuohjelmaehdotuksen, lisätään avustajan yhteystiedot velkojen kuulemista koskevan tekstin jälkeen ”Määräajat” kohtaan
- ❖ Lisätään fraasi lopullisesta maksuohjelmasta kuulemiseen, mikäli hakija on jo laatinut maksuohjelmaehdotuksen hakemukseen (Valitse fraasi – Velkajärjestely – Aloitus, kuuleminen moe)
- ❖ Lisätään ratkaisijan nimen alle jakelu kohdan 7.3 mukaisesti

Päätöspohjan valmistuttua sihteeri ilmoittaa asian käsittelijälle sähköpostitse sekä merkitsee Tuomaksen toimenpidelaatikkoon, kun päätöspohja on tehty

6.2. Tuomas merkinnät

Ratkaisupäivänä asian käsittelijä toimittaa valmiin päätöksen velkajärjestelyn aloittamisesta, johon on otettu ratkaisunumero, sihteerille eteenpäin toimitettavaksi (ratk.koodi 03 hyväksytty osittain/kokonaan, osaratkaisu)

- ❖ Lisätään Tuomakseen mahdollinen selvittäjä (henkilölaji juridinen, asema 60 Selvittäjä, toimiston yhteystiedot c/o kohtaan * -merkistä)
- ❖ Lisätään Tuomakseen päätöksen mukaiset määräpäivät velkojen kuulemiselle sekä ohjelmaehdotuksen toimittamiselle (Käsittelymerkinnät – Velkajärjestelyasian määräajat)
- ❖ Muutetaan ratkaisukoodiksi 20 Menettelyn aloituspäätös (jätetään osaratkaisuksi) ja lisätään kellonaika muodossa 0000 (ilman välimerkkejä)
- ❖ Sihteeri tekee Tuomaksesta RTJ-ilmoituksen silloin, kun velallisen velkajärjestely aloitetaan (kellonaika)

6.3. Päätöksen lähettäminen

Päätös velkajärjestelyn aloittamisesta lähetetään ratkaisupäivänä sähköpostilla aloittamisen ajankohtana (kellonaika), mikäli sähköpostiosoitteet ovat tuomioistuimella tiedossa (muutoin postitse) seuraaville asianosaisille:

- ✓ hakija
- ✓ avustaja
- ✓ selvittäjä/velkojat (velkojille vain, jos ei ole määrätty selvittäjää)
- ✓ ulosottovirasto

Sihteeri jättää asiakirjat itselleen odottamaan maksuohjelmaa.

7. MAKSUOHJELMAN VAHVISTAMISPÄÄTÖS

Maksuohjelmaehdotuksen saavuttua vastuusihteerin virastosähköpostiin, sihtööri tallentaa päätöksen J-asemalle jutun kansioon ja ilmoittaa maksuohjelmaehdotuksen saapumisesta asian käsittelijälle sekä tulostaa maksuohjelmasta arkistokappaleen itselleen jutun asiakirjoihin.

Kun asian käsittelijä on katsonut saapuneen maksuohjelmaehdotuksen olevan vahvistettavissa, hän laittaa Tuomas-järjestelmän toimenpiteet -laatikkoon sihteerille jatko-ohjeistuksen päätöspohjan tekemisestä ja ilmoittaa asiasta sihteerille sähköpostitse.

Mikäli selvittäjä on laatinut maksuohjelmaehdotuksen, lausuttanut sen asianosaisilla eikä viimeisimpään lausutettuun maksuohjelmaehdotukseen ole tullut muutoksia ja selvittäjä ilmoittaa tiivistelmässä asian olevan riidaton, voi sihtööri laatia maksuohjelman vahvistamista koskevan päätöspohjan heti maksuohjelman saavuttua ja ilmoittaa asiasta asian käsittelijälle.

7.1. Päätöspohja

- ❖ Uusi asiakirja Notes-pohjalle 475 Maksuohjelman vahvist.päätös
- ❖ Lisätään vasempaan yläkulmaan Oikeuden kokoonpano: Käräjänotaari/-tuomari XXX
- ❖ Lisätään päätöspohjan ensimmäiseen tyhjään kohtaan selostus asiasta (Valitse fraasi – Velkajärjetely – Mo:n vahv, selostus asiasta). Valitse jutun perusteella joko selvittäjän laatima tai hakijan laatima maksuohjelma
- ❖ Mikäli käräjäoikeus on kuullut ulosottoa maksuohjelmaehdotuksesta (ei määrätty selvittäjää), lisätään selostus asiaan kohtaan ulosoton kuulemista koskeva fraasi (Valitse fraasi – Velkajärjestely – Mo:n vahv, ulosottoa kuultu moe:sta)
- ❖ Ratkaisu kohtaan valitaan kohta ”Ehdotuksen mukaisena” ja lisätään maksuohjelman laatimispäivä lauseeseen ”Käräjäoikeus vahvistaa liitteenä olevan, **x.x.2020 laaditun**, maksuohjelmaehdotuksen sellaisenaan hakijan maksuohjelmaksi.
- ❖ Täydennetään maksuohjelman kesto koosteesta tai maksuohjelmasta löytyvillä tiedoilla (kesto, alkamis- ja loppumisaika)

- ❖ Rastitetaan kohta "ulosmitattujen varojen tilittäminen" ja korvaa näkyviin tuleva teksti ulosmitattujen varojen fraasilla (Valitse fraasi – Velkajärjestely – Mo:n vahv, ulosmitatut varat)
- ❖ Mikäli asiassa on yksityinen avustaja tai selvittäjä, rastitetaan kohta "Kulujen korvaus ja palkkio" ja lisätään avustajan/selvittäjän palkkiota koskeva fraasi (Valitse fraasi – Velkajärjestely – Palkkiot, yms..)
- ❖ Korvataan perustelut -kohdan teksti moe:n vahvistamisen perustelut -fraasilla (Valitse fraasi – Velkajärjestely – Mo:n vahv, perustelut. Täydennetään myös oikeusapua koskeva lause, mikäli hakijalla on yksityinen avustaja ja oikeusapu myönnetty (mikäli ei, lause poistetaan)
- ❖ Korvataan lainkohdat -kohdan teksti moe:n vahvistamisen lainkohdat -fraasilla (Valitse fraasi – Velkajärjestely – Mo:n vahv, lainkohdat)
- ❖ Poistetaan oikeusapua koskevat lainkohdat, mikäli hakijalla ei ole yksityistä avustajaa ja oikeusapua ja selvittäjän palkkiota koskevat lainkohdat, mikäli asiassa ei ole määrätty selvittäjää
- ❖ Lisätään ratkaisijan nimen alle jakelu kohdan 8.4 mukaisesti
- ❖ Lisätään liitteisiin liitteet -fraasi (Valitse fraasi – Velkajärjestely – Mo:n vahv, liitteet) ja täydennetään maksuohjelman laatimispäivä

Päätöspohjan valmistuttua sihteerin ilmoittaa asian käsittelijälle sähköpostitse sekä merkitsee Tuomaksen toimenpidelaatikkoon, kun päätöspohja on tehty.

7.2. Ilmoitus ratkaisun antamisesta

- ❖ Uusi asiakirja Notes-pohjalle 485 Ilmoitus ratkaisun antamisesta
- ❖ Lisätään vasempaan yläkulmaan 3. osaston jälkeen /Not/Kät XXX/sihteerin nimikirjaimet
- ❖ Valitaan vastaanottaja:
 - ✓ Mikäli asiassa määrätty selvittäjä, valitaan vastaanottajaksi selvittäjä
 - ✓ Mikäli asiassa ei selvittäjää, valitaan vastaanottajaksi sekä velallinen että velkojat
- ❖ Lisätään ratkaisupäivä 10 päivän päähän (1,5 vk)
- ❖ Valitaan kohta "ratkaisu koskee maksuohjelman vahvistamista"

- ❖ Valitaan tiivistelmän perusteella, onko maksuohjelmaan tehty muutoksia sen jälkeen, kun se on toimitettu asianosaisille *tiedoksi*.
 - ✓ Mikäli maksuohjelmaan on tehty muutoksia tiedoksiannon jälkeen, kirjataan muutokset (tiivistelmästä)
- ❖ Lisätään lause ”Maksuohjelmaehdotus on laadittu **x.x.2020**”
- ❖ Mikäli asiassa on määrätty selvittäjä, lisätään sihteerin nimen alle selvittäjää koskeva fraasi (Valitse fraasi – Velkajärjestelyt – Ilmoitus, ilmoitus ratkaisun antamisesta (selvittäjä)
- ❖ **Ilmoitus ratkaisun asiasta lähetetään:**
 - ✓ Selvittäjälle ja ulosottoon sähköpostitse, mikäli asiassa on määrätty selvittäjä
 - ✓ Velalliselle, avustajalle, velkojille ja ulosottoon, mikäli asiassa ei ole määrätty selvittäjää
- ❖ **Sihteeri lisää tulevan ratkaisupäivän (IRA:ssa ilmoitettu) Tuomakseen (Käsittelymerkinnät - velkajärjestelyn määraajat – maksuohjelman vahvistaminen/hylkääminen) ja tekee RTJ-ilmoituksen.**

7.3. Tuomas merkinnät

Ratkaisupäivänä asian käsittelijä on ottanut päätökselle ratkaisunumeron ratkaisukoodilla 03 hyväksytty osittain/kokonaan (osaratkaisu).

- ❖ Muutetaan ratkaisukoodiksi 25 Maksuohjelman vahvistaminen ja muutetaan ratkaisu lopulliseksi ratkaisuksi
- ❖ Lisätään velkajärjestelyasian lisätietoihin maksuohjelman koosteesta/maksuohjelmasta löytyvät maksuohjelman kesto (mikäli ei kesto ei tasavuotia, pyöristetään ylöspäin), maksuohjelman päättymistä, velkojen määrää, maksuvaran määrää ja mahdollisten asuntovuokutta ja asunnon arvoa koskevat tiedot
- ❖ Lisätään velkajärjestelyasian lisätietoihin rastit kohtiin, mikäli velallisen maksuvelvollisuus on poistettu, omistusasunto säilytetään tai asiassa on määrätty selvittäjä
- ❖ Tehdään RTJ-ilmoitus

7.4. Päätöksen lähettäminen

Päätös maksuohjelman vahvistamisesta lähetetään ratkaisupäivänä sähköpostilla, mikäli sellainen on tuomioistuimella tiedossa (muutoin postitse) seuraaville asianosaisille:

- ✓ hakija (päätös + moe)
- ✓ avustaja (päätös + moe)
- ✓ selvittäjä (päätös + moe)
- ✓ ulosottovirasto (päätös + moe)

Päätöspäivänä sihteerillä laittaa mahdolliset valtion varoista maksettavat selvittäjän ja avustajan palkkiot maksatukseen Romeossa.

Päätös ja maksuohjelma tallennetaan J-asemalle jutun kansioon ja asiakirjat jäävät sihteerille odottamaan lainvoimaa. Asian tullessa lainvoimaiseksi, juttu seulotaan ja viedään arkistoon sekä poistetaan J-asemalta jutun asiakirjat **pois lukien päätös maksuohjelman vahvistamisesta sekä vahvistettu maksuohjelma.**

8. VELKAJÄRJESTELYN ALOITTAMINEN JA MAKSUOHJELMAN VAHVISTAMINEN -PÄÄTÖS

Mikäli velkojat on lausutettu sekä hakemuksesta että maksuohjelmaehdotuksesta, esteväitteitä ei ole esitetty eikä saldopäivä ole vanhentunut ja lain edellytykset täyttyy, asian käsittelijä ilmoittaa vastuusihteerille ohjeena tehdä päätöspohja velkajärjestelyn aloittamisesta ja maksuohjelman vahvistamisesta samalla päätöksellä.

8.1. Päätöspohja

- ❖ Uusi asiakirja Notes-pohjalle 475 Maksuohjelman vahvist.päätös
- ❖ Lisätään vasempaan yläkulmaan Oikeuden kokoonpano: Käräjänotaari/-tuomari XXX
- ❖ Lisätään päätöspohjan ensimmäiseen tyhjään kohtaan selostus asiasta (Valitse fraasi – Hartikainen – HJ, aloitus ja vahvistaminen, selostus asiasta).
- ❖ Lisätään ratkaisu -kohtaan teksti ”**Velallisen (nimi) velkajärjestely aloitetaan.**”
- ❖ Lisätään maksuohjelman laatimispäivä lauseeseen ”Käräjäoikeus vahvistaa liitteenä olevan, **x.x.2020 laaditun**, maksuohjelmaehdotuksen sellaisenaan hakijan maksuohjelmaksi.
- ❖ Täydennetään maksuohjelman kesto koosteesta tai maksuohjelmasta löytyvillä tiedoilla (kesto, alkamis- ja loppumisaika)
- ❖ Rastitetaan kohta ”ulosmitattujen varojen tilittäminen” ja korvaa näkyviin tuleva teksti ulosmitattujen varojen fraasilla (Valitse fraasi – Velkajärjestely – Mo:n vahv, ulosmitatut varat)
- ❖ Mikäli asiassa on yksityinen avustaja tai selvittäjä, rastitetaan kohta ”Kulujen korvaus ja palkkio” ja lisätään avustajan/selvittäjän palkkiota koskeva fraasi (Valitse fraasi – Velkajärjestely – Palkkiot, yms..)
- ❖ Korvataan perustelut -kohdan teksti aloituksen ja vahvistamisen perustelut -fraasilla (Valitse fraasi – Hartikainen – HJ, aloitus ja vahvistaminen, perustelut. Täydennetään myös oikeusapua koskeva lause, mikäli hakijalla on yksityinen avustaja ja oikeusapu myönnetty (mikäli ei, lause poistetaan)
- ❖ Korvataan lainkohdat -kohdan teksti aloituksen ja vahvistamisen lainkohdat -fraasilla (Valitse fraasi – Hartikainen – HJ, aloitus ja vahvistaminen, lainkohdat)

- ❖ Poistetaan oikeusapua koskevat lainkohdat, mikäli hakijalla ei ole yksityistä avustajaa ja oikeusapua ja selvittäjän palkkiota koskevat lainkohdat, mikäli asiassa ei ole määrätty selvittäjää
- ❖ Lisätään ratkaisijan nimen alle jakelu kohdan 9.4 mukaisesti
- ❖ Lisätään liitteisiin liitteet -fraasi (Valitse fraasi – Hartikainen – HJ, aloitus ja vahvistaminen, liitteet) ja täydennä maksuohjelman laatimispäivä

Päätöspohjan valmistuttua sihteeri ilmoittaa asian käsittelijälle sähköpostitse sekä merkitsee Tuomaksen toimenpidelaatikkoon, kun päätöspohja on tehty.

8.2. Ilmoitus ratkaisun antamisesta

- ❖ Uusi asiakirja Notes-pohjalle 485 Ilmoitus ratkaisun antamisesta
- ❖ Lisätään vasempaan yläkulmaan 3. osaston jälkeen /Not/Kät XXX/sihteerin nimikirjaimet
- ❖ Valitaan vastaanottajaksi sekä velallinen että velkojat
- ❖ Lisätään teksti ”Käräjäoikeus antaa asiassa ratkaisun, joka koskee velkajärjestelyn aloittamista ja maksuohjelman vahvistamista” (Valitse fraasi – Hartikainen – HJ, aloitus ja vahvistaminen, ira).
- ❖ Lisätään ratkaisupäivä 10 päivän päähän (1,5 vk)
- ❖ Valitaan kohta ”ratkaisu koskee maksuohjelman vahvistamista”
- ❖ Valitaan tiivistelmän perusteella, onko maksuohjelmaan tehty muutoksia sen jälkeen, kun se on toimitettu asianosaisille *tiedoksi*.
 - ✓ Mikäli maksuohjelmaan on tehty muutoksia tiedoksiannon jälkeen, kirjataan muutokset (tiivistelmästä/koosteesta)
- ❖ Lisätään lause ”Maksuohjelmaehdotus on laadittu x.x.2020”
- ❖ Ilmoitus ratkaisun asiasta lähetetään velalliselle, avustajalle, velkojille ja ulosottoon

Sihteeri lisää tulevan ratkaisupäivän (IRA:ssa ilmoitettu) Tuomakseen (Käsittelymerkinnät - velkajärjestelyn määrääjat – maksuohjelman vahvistaminen/hylkääminen) ja tekee RTJ-ilmoituksen.

8.3. Tuomas merkinnät

Ratkaisupäivänä asian käsittelijä on ottanut päätökselle ratkaisunumeron ratkaisukoodilla 03 hyväksytty osittain/kokonaan (osaratkaisu).

- ❖ Muutetaan ratkaisukoodiksi 25 Maksuohjelman vahvistaminen ja muutetaan ratkaisu lopulliseksi ratkaisuksi
- ❖ Lisätään velkajärjestelyasian lisätietoihin maksuohjelman koosteesta/maksuohjelmasta löytyvät maksuohjelman kesto, päättymistä, velan määrää, maksuvaran määrää ja mahdollisten asuntovakuutta ja asunnon arvoa koskevat tiedot
- ❖ Lisätään velkajärjestelyasian lisätietoihin rastit kohtiin, mikäli velallisen maksuvelvollisuus on poistettu, omistusasunto säilytetään tai asiassa on määrätty selvittäjä
- ❖ RTJ-ilmoituksen huomautuskentälle lisätään merkintä ”aloitus ja vahvistaminen samassa päätöksessä, aloitus kello xx”
- ❖ Tehdään RTJ-ilmoitus aloituksen kellonaikana

8.4. Päätöksen lähettäminen

Päätös velkajärjestelyn aloittamisesta ja maksuohjelman vahvistamisesta lähetetään ratkaisupäivänä sähköpostilla, mikäli sellainen on tuomioistuimella tiedossa (muutoin postitse) seuraaville asianosaisille:

- ✓ hakija (päätös + moe)
- ✓ avustaja (päätös + moe)
- ✓ ulosottoon (päätös + moe)
- ✓ kaikki velkojat (vain päätös)

Päätöspäivänä sihteerin laittaa mahdollisen valtion varoista maksettavan avustajan palkkion maksatukseen Romeossa.

Päätös ja maksuohjelma tallennetaan J-asemalle jutun kansioon ja asiakirjat jäävät sihteerille odottamaan lainvoimaa. Asian tullessa lainvoimaiseksi, juttu seulotaan ja viedään arkistoon sekä poistetaan J-asemalta jutun asiakirjat **pois lukien päätös velkajärjestelyn aloittamisesta ja maksuohjelman vahvistamisesta sekä vahvistettu maksuohjelma.**

9. MAKSUOHJELMAN MUUTTAMINEN

9.1. Lausumapyyntö hakemuksesta

- ❖ Uusi asiakirja Notes-pohjalle 200 Lausumapyyntö velkajärj.asiassa
- ❖ Lausumapyyntö vasempaan yläkulmaan lisätään asian käsittelijä sekä vastuusihteerin tunnukset
- ❖ **Mikäli muuttamista hakee velkoja**, valitaan vastaanottajaksi velallinen (tehdään merkintä, että lausuma menee tiedoksi myös velkaneuvojalle) sekä velkojat käsittelijän ohjeen mukaisesti
- ❖ **Mikäli muuttamista hakee velallinen**, valitaan vastaanottajaksi velkojat käsittelijän ohjeen mukaisesti
- ❖ Lisätään kohtaan asian osaisen kuuleminen fraasi (Valitse fraasi – Hartikainen – HJ, LP moen muuttaminen, as.os kuuleminen)
- ❖ **Mikäli velkoja hakee muuttamista**, lisätään lisäksi fraasi selvittäjän määrittämisestä (Valitse fraasi – Velkajärjestely – Lausumapyyntö, Velkoja-aloitteinen muutoshakemus)
- ❖ Lausuman antamisen määräpäivä laitetaan kahden viikon päähän
- ❖ Lausumapyyntö liitteeksi kirjoitetaan kohtaan ”liitteet” maksuohjelman muutoshakemus
- ❖ Lausumapyyntö tulostetaan pdf-muotoon ja lähetetään liitteineen sähköpostitse asian käsittelijän nimeämille velkojille/velalliselle. Lausumapyyntö liitteineen lähetetään postitse vain niille, jotka ovat ilmoittaneet prosessiosoitteeseen postiosoitteen
- ❖ Tuomas-järjestelmän käsittelymerkintöihin luodaan yleinen asianvaihe otsikolla ”lausumapyyntö” ja selostusosiin merkitään, kenelle lausumapyyntö on lähetetty ja mikä on lausumien antamisen määräpäivä. Sihteeri käy myös kuittaamassa Tuomaksen toimenpidelaatikkoon asian käsittelijän ohjeistuksen perään lausumapyyntö tehdyn päiväpäivällä sekä omilla nimikirjaimillaan
- ❖ Lausumien saapuessa vastuusihteerin virastopostiin, sihteeri tulostaa arkistokappaleen papereihin ja merkitsee saapumispäivän ja tavan sekä tallentaa lausuman pdf-muodossa käsiteltävän asian kansioon J-asemalle alakansioon 2. Lausumat. Tiedosto nimetään lausuman antaneen velkojan ja saapumispäivän nimellä
- ❖ Kun lausuman antamiselle varattu määräpäivä on mennyt, sihteeri ilmoittaa asian käsittelijälle asiasta sähköpostitse ja lisää Tuomaksessa toimenpidelaatikkoon merkinnän asian

käsittelijälle ilmoittamisesta päivämäärällä ja omilla nimikirjaimillaan, jonka jälkeen juttu jää vastuusihteerille odottamaan jatko-ohjeistusta asian käsittelijältä

9.2. Selvittäjän määrääminen

- ❖ Uusi asiakirja Notes-pohjalle 480 Yleinen ratkaisun asiakirja
- ❖ Päästöspohjaan täydennetään selvittäjän määräämistä koskevat asiat (Valitse fraasi – Velkajärjestely – Päätos, selvittäjän määrääminen)
- ❖ Valitaan sama selvittäjä, joka on ollut aikaisemmassa velkajärjestelyssä, mikäli siinä on ollut selvittäjä
- ❖ Määräaika maksuohjelman toimittamiselle 8-9 viikon päähän ratkaisun antamisesta
- ❖ Päästöspohjan valmistuttua sihteerin ilmoittaa asian käsittelijälle sähköpostitse sekä merkitsee Tuomaksen toimenpidelaatikkoon, kun päätöspohja on tehty
- ❖ Ratkaisukoodiksi jätetään 03 hyväksytty osittain/kokonaan ja ratkaisu jätetään osaratkaisuksi
- ❖ Selvittäjän määräämistä koskeva päätös lähetetään:
 - ✓ Velallinen
 - ✓ Avustaja
 - ✓ Selvittäjä (hakemus ja muut asiakirjat liitteeksi)
- ❖ Lisätään Tuomakseen selvittäjä (henkilölaji juridinen, asema 60 Selvittäjä, toimiston yhteystiedot c/o kohtaan * -merkistä)
- ❖ Maksuohjelman toimittamisen määräpäivä merkitään Tuomakseen (Käsittelymerkinnät - velkajärjestelyasian määrääjat) ja ratkaisupäivänä tehdään RTJ-ilmoitus

9.3. Päästöspohja maksuohjelman muuttamisesta

Mikäli edellytykset täyttyy, asian käsittelijä ilmoittaa hakemuksen ja saapuneet lausumat tutkittuaan sihteerille, että päätöspohjan maksuohjelman muuttamisesta voi tehdä. Tehtävä päätöspohja riippuu siitä, onko muuttamisen johdosta laadittu uusi maksuohjelma velalliselle vai muutetaanko vahvistettua maksuohjelmaa päätöksellä ilman uuden maksuohjelman laatimista.

9.3.1.Päätös muuttamisesta, kun uusi maksuohjelma on laadittu

- ❖ Uusi asiakirja Notes-pohjalle 475 Maksuohjelman vahvist.päätös
- ❖ Muutetaan ratkaisun otsikoksi maksuohjelman muuttaminen
- ❖ Lisätään vasempaan yläkulmaan Oikeuden kokoonpano: Käräjänotaari/-tuomari XXX
- ❖ **Mikäli velkoja hakijana**; selostus asiasta -osioon lisätään selostus (Valitse fraasi – Hartikainen – Moen muuttaminen, selostus asiasta, velkoja)
- ❖ **Mikäli velallinen hakijana**; selostus asiasta -osioon lisätään selostus (Valitse fraasi – Hartikainen – Moen muuttaminen, selostus asiasta, velallinen)
- ❖ Ratkaisu kohtaan valitaan kohta ”Ehdotuksen mukaisena” ja lisätään maksuohjelman laatimispäivä lauseeseen ”Käräjäoikeus vahvistaa liitteenä olevan, **x.x.2020 laaditun, muut**osmaksuohjelmaehdotuksen sellaisenaan hakijan maksuohjelmaksi.
- ❖ Täydennetään maksuohjelman kesto koosteesta tai maksuohjelmasta löytyvillä tiedoilla (kesto, alkamis- ja loppumisaika)
- ❖ Rastitetaan kohta ”ulosmitattujen varojen tilittäminen” ja korvaa näkyviin tuleva teksti ulosmitattujen varojen fraasilla (Valitse fraasi – Velkajärjestely – Mo:n vahv, ulosmitatut varat)
- ❖ Mikäli asiassa on yksityinen avustaja tai selvittäjä, rastitetaan kohta ”Kulujen korvaus ja palkkio” ja lisätään avustajan/selvittäjän palkkiota koskeva fraasi (Valitse fraasi – Velkajärjestely – Palkkiot, yms..)
- ❖ **Mikäli velkoja hakijana**; korvataan perustelut -kohdan teksti moe:n muuttamisen perustelut -fraasilla (Valitse fraasi – Hartikainen – Moen muuttaminen, perustelut, velkoja)
- ❖ **Mikäli velallinen hakijana**; korvataan perustelut -kohdan teksti moe:n muuttamisen perustelut -fraasilla (Valitse fraasi – Hartikainen – Moen muuttaminen, perustelut, velallinen)
- ❖ **Mikäli velkoja hakijana**; korvataan lainkohdat -kohdan teksti moe:n muuttamisen lainkohdat -fraasilla (Valitse fraasi – Hartikainen – Moen muuttaminen, lainkohdat, velkoja)
- ❖ **Mikäli velallinen hakijana**; korvataan lainkohdat -kohdan teksti moe:n muuttamisen lainkohdat -fraasilla (Valitse fraasi – Hartikainen – Moen muuttaminen, lainkohdat, velallinen)
- ❖ Poistetaan oikeusapua koskevat lainkohdat, mikäli hakijalla ei ole yksityistä avustajaa ja oikeusapua ja selvittäjän palkkiota koskevat lainkohdat, mikäli asiassa ei ole määrätty selvittäjää
- ❖ Lisätään jakelut kohdan 10.6 mukaisesti
- ❖ Lisätään liitteet -fraasi (Valitse fraasi – Hartikainen – Moen muuttaminen, jakelu ja liitteet, velkoja) ja täydennetään maksuohjelman laatimispäivä liitteisiin

- ❖ Mikäli velkoja on hakijana, peritään velkajärjestelyasioista maksu 250 euroa (laskutuskoodi 4586) ja tämä merkitään jakeluun

Päätöspohjan valmistuttua sihteeri ilmoittaa asian käsittelijälle sähköpostitse sekä merkitsee Tuomaksen toimenpidelaatikkoon, kun päätöspohja on tehty.

9.3.2.Päätös muuttamisesta, kun uutta maksuohjelmaa ei ole laadittu

- ❖ Uusi asiakirja Notes-pohjalle 480 Yleinen ratkaisun asiakirja
- ❖ Muutetaan ratkaisun otsikoksi maksuohjelman muuttaminen
- ❖ Lisätään vasempaan yläkulmaan Oikeuden kokoonpano: Käräjänotaari/-tuomari XXX
- ❖ Täydennetään päätöspohja maksuohjelman muuttamisen sisällöllä (Valitse fraasi – Hartikainen – HJ, Moen muuttaminen, pts, ei uutta moea)
- ❖ Lisätään jakelut kohdan 10.6. Päätöksen lähettäminen mukaisesti
- ❖ Mikäli velkoja on hakijana, peritään velkajärjestelyasioista maksu 250 euroa (laskutuskoodi 4586) ja tämä merkitään jakeluun

Päätöspohjan valmistuttua sihteeri ilmoittaa asian käsittelijälle sähköpostitse sekä merkitsee Tuomaksen toimenpidelaatikkoon, kun päätöspohja on tehty.

9.3.3.Päätös muuttamisesta, kun velat on maksettu pois

- ❖ Uusi asiakirja Notes-pohjalle 480 Yleinen ratkaisun asiakirja
- ❖ Muutetaan ratkaisun otsikoksi maksuohjelman muuttaminen
- ❖ Lisätään vasempaan yläkulmaan Oikeuden kokoonpano: Käräjänotaari/-tuomari XXX
- ❖ Täydennetään päätöspohja maksuohjelman muuttamisen sisällöllä (Valitse fraasi – Hartikainen – HJ, pts moe loppuu, velat maksettu)
- ❖ Lisätään jakelut kohdan 10.6. Päätöksen lähettäminen mukaisesti

Päätöspohjan valmistuttua sihteeri ilmoittaa asian käsittelijälle sähköpostitse sekä merkitsee Tuomaksen toimenpidelaatikkoon, kun päätöspohja on tehty.

9.4. Ilmoitus ratkaisun antamisesta

- ❖ Uusi asiakirja Notes-pohjalle 485 Ilmoitus ratkaisun antamisesta
- ❖ Lisätään vasempaan yläkulmaan 3. osaston jälkeen /Not/Kät XXX/sihteerin nimikirjaimet
- ❖ Valitaan vastaanottaja:
 - ✓ Mikäli asiassa määrätty selvittäjä, valitaan vastaanottajaksi selvittäjä
 - ✓ Mikäli asiassa ei selvittäjää, valitaan vastaanottajaksi sekä velallinen että velkojat
- ❖ Lisätään ratkaisupäivä 10 päivän päähän (1,5 vk)
- ❖ Mikäli asiassa on määrätty selvittäjä, lisätään sihteerin nimen alle selvittäjää koskeva fraasi (Valitse fraasi – Velkajärjestelyt – Ilmoitus, ilmoitus ratkaisun antamisesta (selvittäjä))
- ❖ **Ilmoitus ratkaisun asiasta lähetetään:**
 - ✓ Selvittäjälle ja ulosottoon sähköpostitse, mikäli asiassa on määrätty selvittäjä
 - ✓ Hakijalle, velalliselle, lausuneille velkojille ja ulosottoon, mikäli asiassa ei ole määrätty selvittäjää
- ❖ **Sihteerin lisää tulevan ratkaisupäivän (IRA:ssa ilmoitettu) Tuomakseen (Käsittelymerkinnät - velkajärjestelyn määräajat – maksuohjelman vahvistaminen/hylkääminen) ja tekee RTJ-ilmoituksen.**

9.5. Tuomas merkinnät

Ratkaisupäivänä asian käsittelijä on ottanut päätökselle ratkaisunumeron ratkaisukoodilla 03 hyväksytty osittain/kokonaan (osaratkaisu).

- ❖ Ratkaisukoodiksi jätetään 03 hyväksytty osittain/kokonaan, mutta ratkaisu muutetaan lopulliseksi ratkaisuksi
- ❖ Mikäli vahvistetaan uusi maksuohjelma, lisätään velkajärjestelyasian lisätietoihin maksuohjelman koosteesta/maksuohjelmasta löytyvät maksuohjelman kesto, päättymistä, velan määrää, maksuvaran määrää ja mahdollisten asuntovakuutta ja asunnon arvoa koskevat tiedot
- ❖ Mikäli vahvistetaan uusi maksuohjelma, lisätään velkajärjestelyasian lisätietoihin rastit kohtiin, mikäli velallisen maksuvelvollisuus on poistettu, omistusasunto säilytetään tai asiassa on määrätty selvittäjä
- ❖ Tehdään RTJ-ilmoitus

9.6. Päätöksen lähettäminen

Päätös maksuohjelman muuttamisesta lähetetään ratkaisupäivänä sähköpostilla, mikäli sellainen on tuomioistuimella tiedossa (muutoin postitse) seuraaville asianosaisille:

- ✓ hakija (päätös + mahd. moe)
- ✓ velallinen (päätös + mahd. moe)
- ✓ avustaja (päätös + mahd. moe)
- ✓ selvittäjä (päätös + mahd. moe)
- ✓ ulosottovirasto (päätös + mahd. moe)

Päätöspäivänä sihteeriläitetään mahdolliset valtion varoista maksettavat selvittäjän ja avustajan palkkiot maksatukseen Romeossa.

Mikäli velkoja on hakijana, laitetaan päätös J-aseman Laskutettavat -kansioon ratkaisupäivänä.

Päätös ja mahdollinen maksuohjelma tallennetaan J-asemalle jutun kansioon ja asiakirjat jäävät sihteerille odottamaan lainvoimaa. Asian tullessa lainvoimaiseksi, juttu seulotaan ja vietään arkistoon sekä poistetaan J-asemalta jutun asiakirjat **pois lukien päätös maksuohjelman vahvistamisesta sekä mahdollinen vahvistettu muutosmaksuohjelma.**

10. MAKSUOHJELMAN RAUKEAMINEN

10.1. Lausumapyyntö

- ❖ Uusi asiakirja Notes-pohjalle 200 Lausumapyyntö velkajärj.asiassa
- ❖ Lausumapyynnön vasempaan yläkulmaan lisätään asian käsittelijä sekä vastuusihteerin tunnukset
- ❖ Valitaan vastaanottajaksi velallinen sekä käsittelijän nimetessä velkojat
- ❖ Valitaan asiaan osallisen kuulemisen vaihtoehtoista, että lausumaa pyydetään hakemuksen johdosta
- ❖ Velkojille lausuman antamisen määräpäivä laitetaan kahden viikon päähän
- ❖ **Velallisen lausumapyynnössä ei valita määräpäivää vaan lausuman antamiselle varataan 14 vuorokautta tiedoksiannosta**
- ❖ Lausumapyynnön liitteeksi kirjoitetaan kohtaan "Liitteet" hakemus liitteineen
- ❖ **Lausumapyyntö velalliselle todisteellisesti (vot)**
- ❖ Lausumapyyntö tulostetaan pdf-muotoon ja lähetetään liitteineen sähköpostitse avustajalle/velkaneuvojalle, sähköpostitse tai postitse velalliselle sekä nimetyille velkojille
- ❖ Tuomas-järjestelmän käsittelymerkintöihin luodaan yleinen asianvaihe otsikolla "lausumapyyntö" ja selostusosioon merkitään, kenelle lausumapyyntö on lähetetty ja mikä on lausumien antamisen määräpäivä. Sihteeri käy myös kuittaamassa Tuomaksen toimenpide-laattikkoon asian käsittelijän ohjeistuksen perään lausumapyynnön tehdyksi päivämäärällä sekä omilla nimikirjaimillaan
- ❖ Lausumien saapuessa vastuusihteerin virastopostiin, sihteeri tulostaa arkistokappaleen papereihin ja merkitsee saapumispäivän ja tavan sekä tallentaa lausuman pdf-muodossa käsiteltävän asian kansioon J-asemalle alakansioon 2. Lausumat. Tiedosto lähettäjän nimellä sekä saapumispäivällä
- ❖ Kun lausuman antamiselle varattu määräpäivä on mennyt, sihteeri ilmoittaa asian käsittelijälle asiasta sähköpostitse ja lisää Tuomaksessa toimenpidelaattikkoon merkinnän asian käsittelijälle ilmoittamisesta päivämäärällä ja omilla nimikirjaimillaan, jonka jälkeen juttu jää vastuusihteerille odottamaan jatko-ohjeistusta asian käsittelijältä

10.2. Päätöspohja maksuohjelman raukeamisesta

- ❖ Uusi asiakirja Notes-pohjalle 480 Yleinen ratkaisun asiakirja
- ❖ Lisätään vasempaan yläkulmaan Oikeuden kokoonpano: Käräjänotaari/-tuomari XXX
- ❖ Lisätään päätöspohjaan teksti (Valitse fraasi – Hartikainen – HJ, päätös, moen raukeaminen) ja täydennetään tyhjät kohdat
- ❖ Lisätään ratkaisijan nimen alle jakelu kohdan 11.5 mukaisesti. Mikäli velkoja on hakijana, lisätään jakeluun hakemusmaksu 250 euroa (laskutuskoodi 4586).

Päätöspohjan valmistuttua sihteerin ilmoittaa asian käsittelijälle sähköpostitse sekä merkitsee Tuomaksen toimenpidelaatikkoon, kun päätöspohja on tehty.

10.3. Ilmoitus ratkaisun antamisesta

- ❖ Uusi asiakirja Notes-pohjalle 485 Ilmoitus ratkaisun antamisesta
- ❖ Lisätään vasempaan yläkulmaan 3. osaston jälkeen /Not/Kät XXX/sihteerin nimikirjaimet
- ❖ Lisätään ratkaisupäivä 10 päivän päähän (1,5 vk)
- ❖ **Ilmoitus ratkaisun asiasta lähetetään:** hakijalle, velalliselle, lausuneille velkojille ja ulosottoon

10.4. Tuomas merkinnät

Ratkaisupäivänä asian käsittelijä on ottanut päätökselle ratkaisunumeron ratkaisukoodilla 03 hyväksytty osittain/kokonaan (osaratkaisu).

- ❖ Jätetään ratkaisukoodiksi 03 hyväksytty osittain/kokonaan, muuta muutetaan ratkaisu lopulliseksi ratkaisuksi
- ❖ Tehdään RTJ-ilmoitus

10.5. Päätöksen lähettäminen

Päätös maksuohjelman raukeamisesta lähetetään ratkaisupäivänä sähköpostilla, mikäli sellainen on tuomioistuimella tiedossa (muutoin postitse) seuraaville asianosaisille:

- ✓ hakija
- ✓ velallinen
- ✓ lausuneet velkojat
- ✓ ulosottovirasto

- ❖ Mikäli velkoja on hakijana, laitetaan päätös J-aseman Laskutettavat -kansioon ratkaisupäivänä.
- ❖ Päätös tallennetaan J-asemalle jutun kansioon ja asiakirjat jäävät sihteerille odottamaan lainvoimaa. Asian tullessa lainvoimaiseksi, juttu seulotaan ja viedään arkistoon sekä poistetaan J-asemalta jutun asiakirjat **pois lukien päätös maksuohjelman raukeamisesta.**

11. LISÄSUORITUSTEN VAHVISTAMINEN

11.1. Lausumapyyntö velkojille

- ❖ Uusi asiakirja Notes-pohjalle 200 Lausumapyyntö velkajärj.asiassa
- ❖ Lausumapyyntö vasempaan yläkulmaan lisätään asian käsittelijä sekä vastuusihteerin tunnukset
- ❖ Valitaan vastaanottajaksi velkojat
- ❖ Täydennetään lausumapyyntöpohja erillisellä lisäsuoritusfraasilla (Valitse fraasi – Velkajärjestely – Lausumapyyntö, lisäsuoritusvaatimuksesta)
- ❖ Velkojille lausuman antamisen määräpäivä laitetaan kahden viikon päähän
- ❖ Lausumapyyntöön liitteeksi kirjoitetaan kohtaan ”Liitteet” hakemus lisäsuoritusten vahvistamiseksi sekä lisäsuoritusvaatimuslomake
- ❖ Lisäsuoritusvaatimuslomake löytyy J-asemalta
- ❖ Lausumapyyntö tulostetaan pdf-muotoon ja lähetetään liitteineen sähköpostitse velkojille
- ❖ Tuomas-järjestelmän käsittelymerkintöihin luodaan yleinen asianvaihe otsikolla ”lausumapyyntö” ja selostusosiin merkitään, kenelle lausumapyyntö on lähetetty ja mikä on lausumien antamisen määräpäivä. Sihteeri käy myös kuittaamassa Tuomaksen toimenpidelaatikkoon asian käsittelijän ohjeistuksen perään lausumapyyntö tehdyn päivämäärällä sekä omilla nimikirjaimillaan
- ❖ Lausumien saapuessa vastuusihteerin virastopostiin, sihteeri tulostaa arkistokappaleen papereihin ja merkitsee saapumispäivän ja tavan sekä tallentaa lausuman pdf-muodossa käsiteltävän asian kansioon J-asemalle alakansioon 2. Lausumat. Tiedosto lähettäjän nimellä sekä saapumispäivällä
- ❖ Kun lausuman antamiselle varattu määräpäivä on mennyt, sihteeri ilmoittaa asian käsittelijälle asiasta sähköpostitse ja lisää Tuomaksessa toimenpidelaatikkoon merkinnän asian käsittelijälle ilmoittamisesta päivämäärällä ja omilla nimikirjaimillaan, jonka jälkeen juttu jää vastuusihteerille odottamaan jatko-ohjeistusta asian käsittelijältä

11.2. Lausumapyyntö velalliselle

- ❖ Uusi asiakirja Notes-pohjalle 200 Lausumapyyntö velkajärj.asiassa
- ❖ Lausumapyyntöön vasempaan yläkulmaan lisätään asian käsittelijä sekä vastuusihteerin tunnukset
- ❖ Valitaan vastaanottajaksi velallinen
- ❖ Valitaan asiaan osallisen kuulemisen vaihtoehtoista, että lausumaa pyydetään hakemuksen johdosta. Lisätään asiaan osallisen kuulemisen teksti:
Käräjäoikeus varaa Teille tilaisuuden antaa kirjallinen lausuma oheisen lisäsuoritusten vahvistamishakemuksen sekä velkojen lausumien johdosta.
- ❖ **Velallisen lausumapyyntöön ei valita määräpäivää vaan lausuman antamiselle varataan 14 vuorokautta tiedoksiannosta**
- ❖ Lausumapyyntöön liitteeksi kirjoitetaan kohtaan ”Liitteet” hakemus lisäsuoritusten vahvistamiseksi sekä velkojen esittämät lisäsuoritusvaatimukset
- ❖ **Lausumapyyntö velalliselle todisteellisesti (vot)**
- ❖ Lausumapyyntö tulostetaan pdf-muotoon ja lähetetään liitteineen sähköpostitse tai postitse velalliselle
- ❖ Tuomas-järjestelmän käsittelymerkintöihin luodaan yleinen asianvaihe otsikolla ”lausumapyyntö” ja selostusosiin merkitään, kenelle lausumapyyntö on lähetetty ja mikä on lausumien antamisen määräpäivä. Sihteeri käy myös kuittaamassa Tuomaksen toimenpidelaatikkoon asian käsittelijän ohjeistuksen perään lausumapyyntöön tehdyksi päivämäärällä sekä omilla nimikirjaimillaan
- ❖ Lausuman saapuessa vastuusihteerin virastopostiin, sihteeri tulostaa arkistokappaleen papereihin ja merkitsee saapumispäivän ja tavan sekä tallentaa lausuman pdf-muodossa käsiteltävän asian kansioon J-asemalle alakansioon 2. Lausumat. Tiedosto lähettäjän nimellä sekä saapumispäivällä
- ❖ Kun lausuman antamiselle varattu määräpäivä on mennyt, sihteeri ilmoittaa asian käsittelijälle asiasta sähköpostitse ja lisää Tuomaksessa toimenpidelaatikkoon merkinnän asian käsittelijälle ilmoittamisesta päivämäärällä ja omilla nimikirjaimillaan, jonka jälkeen juttu jää vastuusihteerille odottamaan jatko-ohjeistusta asian käsittelijältä

11.3. Selvittäjän määrääminen

Lisäsuoritusasiassa voidaan tarvittaessa määrätä selvittäjä. Mikäli se on tarpeen, asian käsittelijä ilmoittaa asiasta sihteerille päätöspohjan laatimiseksi.

- ❖ Uusi asiakirja Notes-pohjalle 480 Yleinen ratkaisun asiakirja
- ❖ Lisätään vasempaan yläkulmaan Oikeuden kokoonpano: Käräjänotaari/-tuomari XXX
- ❖ Lisätään päätöspohjaan teksti (Valitse fraasi – Hartikainen – HJ, päätös, lisäsuoritukset, selvittäjän määrääminen) ja täydennetään tyhjät kohdat
- ❖ Lisätään ratkaisijan nimen alle jakelu; hakija, velallinen, selvittäjä
- ❖ Tuomakseen lisätään maksuohjelman toimittamisen määräpäivä (Käsittelymerkinnät – Velkajärjestelyn määrääjat)

Päätöspohjan valmistuttua sihteerin ilmoittaa asian käsittelijälle sähköpostitse sekä merkitsee Tuomaksen toimenpidelaatikkoon, kun päätöspohja on tehty.

11.4. Päätöspohja lisäsuoritusten vahvistamisesta

- ❖ Uusi asiakirja Notes-pohjalle 480 Yleinen ratkaisun asiakirja
- ❖ Lisätään vasempaan yläkulmaan Oikeuden kokoonpano: Käräjänotaari/-tuomari XXX
- ❖ Lisätään päätöspohjaan teksti (Valitse fraasi – Hartikainen – HJ, päätös, lisäsuoritusten vahvistaminen) ja täydennetään tyhjät kohdat
- ❖ Lisätään ratkaisijan nimen alle jakelu kohdan 12.7 mukaisesti. Mikäli velkoja on hakijana, lisätään jakeluun hakemusmaksu 250 euroa (laskutuskoodi 4586).

Päätöspohjan valmistuttua sihteerin ilmoittaa asian käsittelijälle sähköpostitse sekä merkitsee Tuomaksen toimenpidelaatikkoon, kun päätöspohja on tehty.

11.5. Ilmoitus ratkaisun antamisesta

- ❖ Uusi asiakirja Notes-pohjalle 485 Ilmoitus ratkaisun antamisesta
- ❖ Lisätään vasempaan yläkulmaan 3. osaston jälkeen /Not/Kät XXX/sihteerin nimikirjaimet
- ❖ Valitaan vastaanottajaksi sekä velallinen että velkojat

- ❖ Lisätään ratkaisupäivä 10 päivän päähän (1,5 vk)
- ❖ **Ilmoitus ratkaisun asiasta lähetetään:** selvittäjälle (**vain tiedoksi**), ulosottoon, hakijalle, velalliselle, lausuneille velkojille

11.6. Tuomas merkinnät

Ratkaisupäivänä asian käsittelijä on ottanut päätökselle ratkaisunumeron ratkaisukoodilla 03 hyväksytty osittain/kokonaan (osaratkaisu).

- ❖ Jätetään ratkaisukoodiksi 03 hyväksytty osittain/kokonaan, muuta muutetaan ratkaisu lopulliseksi ratkaisuksi
- ❖ RTJ-ilmoitusta **ei tehdä!**

11.7. Päätöksen lähettäminen

Päätös lisäsuoristusten vahvistamisesta lähetetään ratkaisupäivänä sähköpostilla, mikäli sellainen on tuomioistuimella tiedossa (muutoin postitse) seuraaville asianosaisille:

- ✓ hakija
- ✓ velallinen
- ✓ selvittäjä, jos sellainen määrätty
- ✓ lausuneet velkojat
- ✓ ulosottovirasto
- ❖ Mikäli velkoja on hakijana, laitetaan päätös J-aseman Laskutettavat -kansioon ratkaisupäivänä.
- ❖ Päätös ja mahdollinen maksuohjelma tallennetaan J-asemalle jutun kansioon ja asiakirjat jäävät sihteerille odottamaan lainvoimaa. Asian tullessa lainvoimaiseksi, juttu seulotaan ja viedään arkistoon sekä poistetaan J-asemalta jutun asiakirjat **pois lukien päätös lisäsuoritusten vahvistamisesta ja mahdollinen maksuohjelma.**

12. ASIA PALAUTETAAN SELVITTÄJÄLLE

12.1. Päätöspohja

- ❖ Uusi asiakirja Notes-pohjalle 005 Yleinen asiakirjapohja
- ❖ Lisätään vasempaan yläkulmaan Oikeuden kokoonpano: Käräjänotaari/-tuomari XXX
- ❖ Lisätään päätöspohjaan teksti (Valitse fraasi – Hartikainen – HJ, päätös, asian palauttamisen selvittäjälle) ja täydennetään tyhjät kohdat
- ❖ Lisätään ratkaisijan nimen alle jakelu kohdan 13.2 mukaisesti.

Päätöspohjan valmistuttua sihteerin ilmoittaa asian käsittelijälle sähköpostitse sekä merkitsee Tuomaksen toimenpidelaatikkoon, kun päätöspohja on tehty.

12.2. Tuomas merkinnät

Asian palauttaminen selvittäjälle -päätös ei saa ratkaisunumeroa.

- ❖ Lisätään selvittäjä Tuomakseen (henkilölaji juridinen, asema 60 Selvittäjä, toimiston yhteystiedot c/o kohtaan * -merkistä)
- ❖ Lisätään Tuomakseen päätöksen mukainen määräpäivä ohjelmaehdotuksen toimittamiselle (Käsittelymerkinnät – Velkajärjestelyasian määräajat) ja tehdään RTJ-ilmoitus

12.3. Päätöksen lähettäminen

Päätös asian palauttamisesta selvittäjälle lähetetään ratkaisupäivänä sähköpostilla, mikäli sellainen on tuomioistuimella tiedossa (muutoin postitse) seuraaville asianosaisille:

- ✓ hakija
 - ✓ avustaja
 - ✓ selvittäjä
-
- ❖ Selvittäjälle palautetaan päätöksen mukana aikaisempi maksuohjelmaehdotus liitteineen.
 - ❖ Asiakirjat jäävät sihteerille odottamaan maksuohjelmaehdotusta.

13. SELVITTÄJÄN VAIHTAMINEN

Selvittäjää voidaan velkajärjestelyasiassa vaihtaa, eli vapauttaa aiemmin määrätty selvittäjä tehtävästään ja määrätä asiassa uusi selvittäjä, mikäli aiemmin määrätty selvittäjä tätä pyytää.

13.1. Päätöspohja

- ❖ Uusi asiakirja Notes-pohjalle 480 Yleinen ratkaisun asiakirja
- ❖ Lisätään vasempaan yläkulmaan Oikeuden kokoonpano: Käräjänotaari/-tuomari XXX
- ❖ Lisätään päätöspohjaan teksti (Valitse fraasi – Hartikainen – HJ, päätös, lisäsuoritusten vahvistaminen) ja täydennetään tyhjät kohdat
- ❖ Lisätään ratkaisijan nimen alle jakelu kohdan 14.3 mukaisesti

Päätöspohjan valmistuttua sihteeri ilmoittaa asian käsittelijälle sähköpostitse sekä merkitsee Tuomaksen toimenpidelaatikkoon, kun päätöspohja on tehty.

13.2. Tuomas merkinnät

Ratkaisupäivänä asian käsittelijä on ottanut päätökselle ratkaisunumeron ratkaisukoodilla 03 hyväksytty osittain/kokonaan (osaratkaisu).

- ❖ Ei muuteta ratkaisukoodia eikä ratkaisun tilaa
- ❖ Lisätään uusi selvittäjä vanhan selvittäjän tilalle Tuomakseen
- ❖ Merkitään uuden maksuohjelmaehdotuksen määräpäivä Tuomakseen (Käsittelymerkinnät – Velkajärjestelyn määräajat)
- ❖ Tehdään RTJ-ilmoitus

13.3. Päätöksen lähettäminen

Päätös selvittäjän määräämisestä lähetetään ratkaisupäivänä sähköpostilla, mikäli sellainen on tuomioistuimella tiedossa (muutoin postitse) seuraaville asianosaisille:

- ✓ hakija
- ✓ avustaja
- ✓ selvittäjä

- ❖ Selvittäjälle palautetaan päätöksen mukana kaikki jutun asiakirjat.
- ❖ Asiakirjat jäävät sihteerille odottamaan maksuohjelmaehdotusta.

14. HAKEMUKSEN PERUUTTAMINEN/ SILLENSÄ JÄTTÄMINEN

Mikäli hakija peruuttaa hakemuksen, tehdään asiassa sillensä jättämis päätös

- ❖ Uusi asiakirja Notes-pohja 480 Yleinen ratkaisun asiakirja
- ❖ Lisätään ratkaisijan nimi vasempaan yläkulmaan; Käräjänotaari XXX
- ❖ Päätöspohjan sisältö lisätään fraasipankista (Valitse fraasi – Hakemusasiat – Päätös, jää sillensä, hakemus peruutettu)
- ❖ Sihteeri ilmoittaa sähköpostitse asian käsittelijälle kun päätöspohja on valmis
- ❖ Asian käsittelijä tuo valmiin päätöksen sihteerille
- ❖ Sihteeri muuttaa ratkaisukoodiksi XXXX ja ratkaisun lopulliseksi ratkaisuksi sekä tekee Tuomaksessa RTJ-ilmoituksen
- ❖ Sihteeri lähettää päätöksen hakijalle, hakijan avustajalle sekä niille asianosaisille, joita asiassa on kuultu

15. TUTKIMATTA JÄTTÄMINEN

Mikäli hakija ei noudata käräjäoikeuden täydennyskehotusta, hakemus voidaan jättää tutkimatta. Asian käsittelijä ilmoittaa sähköpostitse sihteerille toimenpiteistä sekä merkkää ne Tuomaksen toimenpidelaatikkoon.

- ❖ Uusi asiakirja Notes-pohja 480 Yleinen ratkaisun asiakirja
- ❖ Lisätään ratkaisijan nimi vasempaan yläkulmaan; Käräjänotaari XXX
- ❖ Täydennä päätöspohja tutkimatta jättämisen fraasilla (Valitse fraasi – Hartikainen – HJ, Päätös, tutkimatta jättäminen)
- ❖ Sihteeri ilmoittaa sähköpostitse asian käsittelijälle, kun päätöspohja on valmis
- ❖ Asian käsittelijä tuo valmiin päätöksen sihteerille
- ❖ Sihteeri muuttaa ratkaisukoodiksi XXXX ja ratkaisun lopulliseksi ratkaisuksi sekä tekee Tuomaksessa RTJ-ilmoituksen
- ❖ Sihteeri lähettää päätöksen hakijalle, hakijan avustajalle sekä niille asianosaisille, joita asiassa on kuultu

16. TYYTYMÄTTÖMYYDEN ILMOITUS JA VALITUS

- ❖ Mikäli velkajärjestelyasiaan saapuu tyytymättömyyden ilmoitus, kirjaamo kirjaa tyytymättömyyden ilmoituksen Tuomakseen, tekee RTJ-ilmoituksen ja välittää tyytymättömyyden ilmoituksen sihteerille
- ❖ Sihteeri tarkistaa, että tyytymättömyyden ilmoitus on kirjattu ratkaisun tietoihin ja RTJ-ilmoitus on tehty
- ❖ **RTJ-ilmoitusta ei tehdä, mikäli tyytymättömyyden ilmoitus koskee vain avustajan palkkiota**
- ❖ Sihteeri tulostaa tyytymättömyyden ilmoituksen papereihin, mikäli se on saapunut sähköpostitse

- ❖ Sihteeri lisää päätökseen merkinnän tyytymättömyyden ilmoituksesta (Valitse fraasi – Velkajärjestely – Määräajat, tyyttäri, määräajat yms.) sekä täydentää valituksen ja vastavalituksen määräpäivät
- ❖ Sihteeri hakee asian ratkaisuella käsittelijältä allekirjoituksen ja jättää tämän päätöksen itselleen asiakirjoihin vanhan päätöksen tilalle.
- ❖ Päätös, jossa määräpäivät näkyvät lähetetään tyytymättömyyttä ilmoittaneelle asianosaiselle ja päätöksen liitteenä lähetetään valitusosoitus

- ❖ Asiakirjat jäävät sihteerille odottamaan valituksen määräpäivää
- ❖ Mikäli valitus saapuu, merkitään valitus Tuomakseen ratkaisun tietoihin ja tehdään RTJ-ilmoitus
- ❖ Vastavalituksen määräpäivän mentyä, asiakirjat seulotaan ja lähetetään hovioikeudelle. Käräjäoikeuden arkistoon jää alkuperäinen päätös liitteineen. Mikäli asia on luonteeltaan kiireellinen, asiakirjat seulotaan ja lähetetään hovioikeudelle jo valituksen saavuttua
- ❖ Asiakirjojen lähettäminen merkitään Tuomakseen ratkaisun tietoihin ja tehdään RTJ-ilmoitus